

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS ROMANOS

1 ¹Wejr Pabluqui ančhucaquin tii
cartal cjijrčučha. Jesucristuž
mantitacama okiň žońtčha. Yooz
Ejpqui wejr kjawžcu apóstol
puestuquin utchičha, liwriiňi Yooz
taku parlajo.

²Tuquitanpacha Yoozqui tsjii liwriiňi
žońi cuchanžquiz compromitchičha.

Jalla nii compromittaqui Yooz
cuntiquiztan chiiňi profetanacaqui
mazinchičha zuma Yooz tawk
libruquiz. ³Nii liwriiňi žońiqui

Jesucristo Jiliričha. Yooz Majchčha
niiqui. Jesucristuqui žońi cjicanaqui
Davidž majch maatinacquistan
tjonňitačha. ⁴Nižaza Jesucristuqui
ticziquiztan jacatatchičha; nižaza
zuma Yooz Espirituchizza. Jalla nii
kjanapacha tjeeža, niičha walja azziz
Yooz Majchqui, nii. Jesucristo Yooz
Majchčha učhum Jiliriqui. ⁵Jesucristuž
cjen wejrqui zuma Yooz kamaňa
tanzinčha. Nižaza Jesucristuž cjen
Yooz Ejpqui wejr apóstol puestuquiz
utchičha, tjapa wajtchiz žońinaca
Jesucristužquin kuzziz cjejajo, nižaza
niižquiz cazajo. Jalla nuž apóstol
kamaňquiz kamcan, Jesucristužtajapa
langznučha. ⁶Ančhuc zakaz
Jesucristužquiz kuzziz cjissinčhucčha.
Yooz Epiž ančhuca kuzquiz kjawžtan
Jesucristuž partiquiz cjissinčhucčha.

⁷Wejrqui tjapa ančhucaquin
cjijrčučha, Roma wajtquin žejlňi
žońinacčhucčha. Yooz k'ayi žońinacaž
cjen, Yoozqui ančhucaquiz kjawzičha,
Yooz zuma kamańchiz cjejajo. Učhum
Yooz Ejpmi, nižaza Jesucristo Jilirim
ančhucaquiz zumaj yanapt'ila; nižaza
cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLO ROMA WAJTQUIN TJONZ PECČHA

⁸Jaziqui ančhucaž zuma
kamтиquz tan Yooz Ejpžquin ancha
gracias cjican chiyučha. Tjapa wajtchiz
žońinacaqui ančhuc puntu chiičha,
ančhucqui ancha Jesucristužquin
kuzzizza, nii. Jesucristuž cjen
Yoozquin gracias cjican chiyučha.

⁹Wejrqui tjapa kuz Yooz sirwučha,
Yooz Majch liwriiňi puntu parlican.
Jazi qui Yooz zizza, oracionžtan
ančhucaquiz tirapan yanapučha,
nii. ¹⁰Nižaza Yoozquin mayizučha.

Yooz munan, ultimu ančhucaquin
jaknužquiz tanami tjonzquiz atučhani.
Ažka ančhucaquin tjonzquiz pecatučha.
¹¹Ančhucatan ancha zalz pecučha,
Yooz kamaňquiz ančhucaquiz tsjan
zuma kami yanapzjapa, nižaza Yooz
tjup kuzzizpan cjiňi yanapzjapa.

¹²Ančhucmi wejrmí Jesucristužquinkaz
kuzzizčhumčha. Jalla nižtiquz tan

zalžcu porapat chiižinascu, Yoozquin juc'ant kuzziz cjesačha učhumqui.

¹³ Jilanaca, callaquinaca, ančhucaquiz zizkatz pecučha, kjaž wiltami wejrqui ančhucaquin tjonz pecatučha. Pero tii orcamana ana atchinčha. Ančhucaquin tjonz pecatučha, Rom wajtquiz zakaz Yooztajapa obranaca payi. Rom wajtquizimi, nižaza yekja watjanacquizimi Jesucristučtajapa langz pecučha, žoñinaca niižquin kuzziz cjejajo. ¹⁴ Wejrqui liwriiňi Jesucristuž puntu parlistančha, k'ar žoñinacžquizimi campuquiz žejlíni žoñinacžquizimi, zizňi žoñinacžquizimi, ana zizňi žoñinacžquizimi. Jalla tjapa žoñinacžquizimi liwriiňi Jesucristuž puntu parlistančha. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz zakaz nii puntu parliz anchal pecučha.

ANCHA AZZIZZA LIWRRIIÑI TAKUQUI

¹⁶ Jakziltat liwriiňi Yooz taku catokačhaj niiqui, liwriita cjequic̄ha. Tuquiqui judío žoñinacžquiz nii liwriiž puntu parlitatačha. Nekztaň yekja wajtchiz žoñinacžquiz parlitazakaztačha. Jakziltat nii liwriiž puntu catokačhaja, jalla niiqui liwriiž cjequic̄ha. Nižta azzizza liwriiňi Yooz takuqui. Jalla nižtiquiztan nii Yooz taku parlizjapa anal azučha; nii ancha zuma taku parlizjapa ancha juztaznučha. ¹⁷ Liwriiňi takuqui tuž cjičha; Yoozqui ancha zumačha; nižaza žoñinacžquiz nižta zuma nižaza ana ujchiz cjiskatasāčha. Jalla nuž cjičha nii liwriiňi Yooz takuqui. Jaknužt žoñinaca Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cječhaja, jalla nii zizkatusčha, nii liwriiňi taku chiican. Jesucristužquiz kuzziz cjen, jalla nii

alajakaz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesačha. Cijirta Yooz takuqui tuž cjičha: "Jakziltat Yoozquin kuzziz cječhaja, jalla ničha Yooz yujcquiz ana ujchizqui, nižaza zuma kuzzizqui. Nekztaň Yooztaň wiňaya kamaquic̄ha".

YOOZ JAYTIŽCU ŽOÑINACAQUİ UJPAN PAAČHA

¹⁸ Arajpachquitztan Yooz casticuqui tjončha tjapa ana Yooz kuzcama kamnīnacž quintra, nižaza anawali paañinacž quintra. Jalla nii anazum kamañchiz žoñinacaquи anawali paaznacapan pecčha, Yooz zuma kamaña anaž importičha. Nekztaň Yooz kuzcama ana kamčha. Yooz puntu werara zizawc cjen, atajčha. ¹⁹ Pero ninacž kuzquiz Yooz puntu zizasačha. Yoozqui žoñinacžquiz kjanapacha tjeezičha, niiž puntu. ²⁰ Ana Yooz cheržcumti tii mundo paatiquiztanpacha Yooz puntu zizta cjesačha. Niiž paatanaca cheržcu, tjapa žoñinacaquи Yooz puntu zizasačha, Yoozqui wiňaya azzizza, nižaza werar Yoozpankazza, tii mundo paachi Yoozqui. Jalla nii kjana zizta cjesačha. Jalla nižtiquiztan Yooz kuzcama ana kamcanaquи anazuma kamañchiz žoñinacaquи ana razunchizza.

²¹ Žoñinacaquи Yooz puntu persun kuznacquiz zizza. Jalla nuž zizcumi, Yooz ana rispitčha, nižaza ana čhjulquitztanami "Gracias, wejt Yooz" cjianan chiičha. Nekztaň žoñinacaquи ina kaz pinsitanacchiz cjissičha. Nižaza ninacž chojru kuzziz cjen ana wali zumchiquiztakaz kamčha.

²² Žoñinacaquи "Wejrnatčha ziziñtqui" cjianam, zumzužtakaz cjissičha.

²³ Ancha zumapankazza Yoozqui. Pero žoñinacaquи nii wiňaya žejtñi Yoozquí rispitz jaytichičha. Nekztaň

žoñinacaqui žoñiž paata yoozquizkaz rispitñi cjissičha. Nii žoñiž paata yooznacaqui ticzn̄i curpuchiz žoñinacž irata paatačha, nižaza wežlanacž irata paatačha, nižaza pajkpic kjojchchiz animalanacž irata paatačha, nižaza zkoranacž irata paatačha. Jalla nižta paatanacquiz rispitčha.

²⁴Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ninacžquiz jaytichičha. Nekztan ninacž anazuma pecni kuzcama čhjul ujmi paañičha. Žoñinacpora azzucanaca paachičha. ²⁵Ninacaqui Yooz puntuquiztan werar razunanaca criichi ecchičha. Nekztan toscar razunanaca criichičha. Jalla nekztan ninacaqui Yoozquin ana rispitchičha. Yooziž paata obranacquizkaz rispitchičha, nižaza sirwichičha. Pero Yoozqui tjappacha paachičha. Jalla nii tjapa paañi Yoozqui wiñaya honorchizza. Jalla nužoj cjlila. Amén.

²⁶Jalla nižta anawali kuzziz cjen Yoozqui ninaca jaytichičha, ninacaž anazum kuzcama azzucanaca paajo. Jalla nuž azzucanaca paacan maatakanacaqui porapat želassičha, jaknužt lucutiňi želas, jalla nižta.

²⁷Luctakanacaqui nižaza porapat ana wali želassičha, jaknužt lucutiňi želas, jalla nižta. Ninacpora ancha peccu, azzuca ujnaca paachičha. Ancha akñi ujnadquiz tjojtsičha. Jalla nižtiquiztan ninacž persun curpuquizpacha casticu sufričha, nii ana wali paatiquiztan. Nižaza nižta sufris waquizičha ninacaqui.

²⁸Werar Yooz zizzucatačha, pero ninacaqui Yooz ana pajz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichičha, ninaca ana zuma pinsiňi kuzziz cjisjapa, nižaza ana zuma cjuchchi kamañchiz cjisjapa. ²⁹Ninacž kuzquiz walja tjapaman ana zumanaca želatčha, chijipipacha. Jalla tižta

ana zumanaca želatčha; ana Yooz kuzcama kamz, adulteriuquiz ojklayz, žoñž quintra ana wali paaz, yekja žoñžquiztan zmaz, nižaza tjapa ana walimi paaz pecni kuz želatčha. Nižaza ninacž kuznaca tižtačha: iñiziňi kuz, žoñi coñi kuz, žoñžtan quija ojklayz kuz, incallni kuz, ana wal paaz pecni kuz, nižaza ana wal quintu joojooñi kuz. Jalla nižta anawali kuzziz žoñi žejlčha. ³⁰Ninacaqui žoñž quintra chjaawjkatñičha. Yooz quintra chjaawjkatñičha. Nižaza žoñi iñarničha, nižaza mitarazi kuzzizza, persunpacha honora waytisničha. Nižaza ana zuma paazjapa tantiiňičha, nižaza maa ejp ana cazničha. ³¹Nižaza Yooz puntu ana intintiz pecničha, nižaza chiičcupacha niiž taku ana cumpliňičha. Nižaza ana jec žoñžtanami munaziňičha. Nižaza ana pertunničha. Nižaza ana jec žoñžquizimi okzni kuzzizza. ³²Yoozqui mantichičha, jalla nižta žoñinacaqui ticzpan waquizičha. Jalla nuž Yooz mantita zizcumipacha, nii ana wali žoñinacaqui nižta ana wali paazkaz pecničha, nižaza yekjaž nižta ana wali paanami, “Walikazza” cjiňičha.

YOOZZA LIJITUMA PJALZNIQUI

2 ¹Jakzilta žoñit tsjii uj paachi žoñžquiztan “Yooz nii casticla” cjican chiičhaja, jalla nii žoñiqui ana nižta ujpacha paaz waquizičha. Jalla nižta ujpacha paaquž niíqui, persun casticu chiičha. Nižaza Yooz yujcquizi qui anaž razunchiz cjesačha niiž persun paata ujquiztan. ²Yoozqui uj paañinaca lijituma pjalznaquicičha, casticjapa. Jalla nii učhum zizza. ³Jequit yekja uj paañi žoñž quintra chiičhaja, nižaza nižta ujzakaz persuna paačhaja, jalla niíqui anapanž atipasačha Yoozquiztan. Panž castictazakaz cjequicičha. Uj

paažcu, anapan pinsa, "Ana Yooziž casticta cjeeka" cjican.⁴ Jalla nižta pinsiñi žoñinacaqui Yooz puntu ana zuma intintičha. Yoozqui ancha zumačha, nižaza tsjan juc'anti okzñi kuzzizza, nižaza tsjan juc'anti pasinsis kuzzizza. Jalla nii werar razunačha. Pero jalla nižta kuzziz cjen, Yoozqui žoñinacžquiz persun uj sint'iskatz pecčha. Nuž sint'iskatžcu ujnaca paazqui eca. Jalla nuž pecčha Yoozqui. Jalla nii zizza ančhuc, žana jaa?⁵ Ančhucqui ana persun uj sint'iňiž cjen, nižaza chojru kuzziz cjen, juc'anti castictaž cjequičha Yooziž ultimu pjazl tjuñquizioui. Jalla nii tjuñquizioui Yoozqui žoñinacž paata ujnaca tjeenznaquičha; nekztan ultimuž casticaquičha.⁶ Jalla nii tjuñquizioui Yoozqui tjapa žoñinaca pjazlzaquičha ninacaž paatiquiztan jama.⁷ Jequit pasinsis kuzziz zuma kamaňchiz kamčhaja, jalla ninacaqui Yooztan wiňaya kamaquičha. Jalla nii zuma kamňinacaqui Yooziž tjaata honorchiz cjis pecčha, nižaza Yooziž rispitta cjis pecčha, nižaza Yooztan wiňaya kamz pecčha.⁸ Pero yekjapanacaqui persun kuzcamakaz kamz pecčha, werar Yooz kamaňa anaž pecčha. Anawalinacž mantuquizpanž žejlčha. Jalla ninacž quintra Yoozqui juc'anti žawijču casticaquičha.⁹ Tjapa anawali paaňi žoñinacaqui sufris želaquičha, nižaza wali llaqui želaquičha. Anawali paaňi judío žoñinacaqui juc'anti sufraquičha. Pero tjapa anawali paaňi žoñinacaqui zakaz sufraquičha, infiernuquinaqui.¹⁰ Tjapa zuma kamňinacazti Yooziž tjaata honorchiz cjequičha, nižaza Yooziž rispittaž cjequičha, nižaza llan kuzziz cuntintu cjequičha. Nii zuma kamňi judío žoñinacaqui juc'ant waliž cjequičha. Pero tjapa zuma kamňi

žoñinacaqui zakaz waliž cjequičha, arajpachquinaqui.¹¹ Yoozqui žoñinaca ana illillžcu lijituma pjazlzaquičha.¹² Yekjapanacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii jaru ana casticaquičha; persun uj paatiquiztanjama casticaquičha. Yekjapanacaqui Moisés lii zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii ana cumplitiquiztan jama casticaquičha.¹³ Jakzilta žoñinacat Moisés lii nonžcu, ana nii lii jaru kamčhaja, jalla niíqui Yooz yujcquizioui tira ujchizza. Pero jakzilta žoñinacat Moisés lii cazzaja, jalla niíqui Yooz yujcquizioui ana ujchizza.¹⁴ Ana judío žoñinacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nuž ana zizcumi, ninacpacha persun kuzquiz zuma paaz zint'asačha, jaknužt Moisés lii zuma paaz mantičhaja, jalla nuž. Nekztan nii kuzquiz zint'ita jaru zuma kamcan, ninacžtaqui liižtakazza nii kuzquiz zint'itaqui.¹⁵ Jalla nuž zuma kamcan kjapanacha tjeeža, Yoozqui ninacž kuzquizpacha niiž mantitanaca zizkatcha, nii. Nii Yooziž zizkattacama ana kamtiquiztan casticta cjequičha. Nižaza nii zizkattacama kamchižlaja, nekztan ana casticta cjequičha. Yooz pjazl tjuñquizioui ninacaž kamtanacquiztan jama pjaltaž cjequičha.¹⁶ Yoozqui Jesucristužquiz žoñinaca pjazlkataquičha, chjožzaka paatiquiztanami, nižaza pinsitaquiztanami. Wejrqui niipan chiichinčha liwriiňi Yooz puntu parlican.

JUDÍO ŽOÑINACAQUI MOISES LIICHIZZA

¹⁷ Yekjap ančhucquitztan judío žoñinacchucčha. Ančhucqui Moisés liichiz cjen "Walikaztčha wejrqui" cjiňchucčha. Nižaza mitarazi kuzziz

cjiñchucčha, "Werar Yoozsa wejt Yoozqui", cjicanaqui.¹⁸ Ančhucqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla nii zizza. Ančhucqui Moisés lii tjaajintaž cjen Yooz zuma kamaña panž zizza. ¹⁹ Yooz puntu ana zizní žoñinaca želan, ančhucqui cjičha, "Nii zuražtakaz žoñinacžquiz tjaajznasak" cjican. Nižaza ana wal zumchiquiztakaz kamní žoñinaca želan, ančhucqui cjičha, "Nii ana wal kamní žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña tjaajznasak" kaž cjičha; "Werjčha ninacžtaqui kjanažtakaz" cjican.²⁰ Nižaza ančhucqui cjičha: "Zumzu kamní žoñinacžquiz Yooz kamaña sok'o tjaajznasak, ana tsjii kjudni kamajo", kaž cjičha. Nižaza ančhucqui cjičha: "Yooz puntu koloculla zizní žoñinacžquiz tjaajznasak", kaž cjičha. Yooz puntu razunanacaqui Moisés liiquiz kjana žejlčha. Jakziltat Moisés lii zuma zizaja, niíqui Yooz puntuquiztan zuma zizní zizní cjequicħa.²¹ Jaziqui ančhucqui yekjžquiz tjaajznasaž niíqui, ċkjažtiquiztan amiž tjaajinta jaru ana kamjo? Nižaza yekjap ančhucaquitztan chiižiniňchucčha, tuž cjican: "Anačha tjañi zaazqui". Jalla nuž chiižcu, ċkjažtiquiztan ančhucpacha tjañi zaajo?²² Nižaza ančhucqui cjiñchuccħa; "Anačha adulteriuquiz ojklayzqui". Jalla nuž chiižcu, ċkjažtiquiztan ančhucpacha adulteriuquiz ojklayjo? Ančhucqui žoñiž paata yooznaca chjaawjčha. Jaziqui, ċkjažtiquiztan ančhucqui timplu cusasanaca cjižjo?²³ Ančhucqui mit kuzziz cjiñchuccħa: "Wejrancqui Moisés liichiztħa". Jalla nuž chiižcu, ċkjažtiquiztan ančhucqui nii lii ana cazjo? Ančhucqui nižta ana caazziż cjen Yoozquiz ana rispitčha.²⁴ Cjjirta Yooz takuqui razunapanž chiičha. Yooz takuqui tuž cjičha:

"Ančhucaž uj paachiž cjen yekja wajtchiz žoñinacaqui ultim werar Yooz quintraž chiičha".

²⁵ Tsjii chiižinučha. Ančhuc judío jilanacaqui Moisés lii jaru janchiquiz chimputa cjissinčhucčha. Moisés lii jaru kamchiž cječhaj niíqui, ančhucžtaqui nii chimputa walčha. Pero Moisés lii jaru ana kamchiž cječhaj niíqui, nii chimputaqui anaž walčha.²⁶ Jaziqui tsjii ana chimputa žoñiqui Moisés lii jaru kamchi cječhaja, jalla niíqui Yooz yujcquizi qui chimputažtakaz cjequicħha, niíž janchiquiz ana chimputa cjenami.²⁷ Nižaza jakzilta ana chimputa žoñit Moisés lii jaru kamchi cječhaja, jalla niíqui ančhuca uj tjeeža. Ančhucqui chimputaž cjenami nižaza Moisés cjjirta liiħiż cjenami, jalla nii lii ana cazza.²⁸ Jakziltat juntuňkaz lii jaru paačħaha, jalla niíqui anačha ultimu Yooz maatiqui. Nižaza jakziltat janchiquiz alaja chimputa cječhaja, jalla niíqui anačha ultimu Yooz maatiqui.²⁹ Pero jakziltat tjapa kuztan Yooz kuzcama kamčħaja, jalla niičha ultimu Yooz maatiqui. Nižaza niíqui persun kuzquiz ultimu Yooziž chimputačha. Tsjii cjjirta lii jaru juntuňkaz kamz anačha chekanaqui. Žoñiž kuzquitztančha kamz chekanaqui, lijitura Yoozquin kuzziz, už ana lijitura Yoozquin kuzziz, nii. Jalla nižta lijiturum kuzziz žoñiqui Yooziž tjaata honorchizza. Žoñiž tjaata honora anaž importiċha.

3 ¹Yooz yujcquizi qui judío žoñinacaqui yekja wajtchiz žoñinacžquiztan tsjan walasaž niíqui, ċħejlulgħap waljo? Nižaza janchiquiz chimputaqui, ċħejlulgħap waljo?² Judío wajtchiz žoñinacaž cjican, zuma walčha. Tužučha primer razunaqui. Judío žoñinacžquiz Yoozqui niíž cjjirta

taku cumpjiichiäha. ³Nii Yooziž tjaata lii jaru yekjap judío žoñinacaqui ana lijituma kamchiäha. Jalla nuž ana lijituma kamchiž cjen, ninacaž compromitta taku ana cumplissiäha. Jalla nuž cjenami Yoozqui niiž persun compromitta taku cumpliäha. ⁴Nužupanäha. Yoozqui taku chiiču panž cumpliäha, tjapa žoñinacaž chiita taku ana cumplichiž cjenami. Cijirta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yooz, amiž chiitaqui lijitumačha. Jalla nii ziztaj cjila. Žoñinacaž am quintra uj tjojtunchiž cjenami amqui lijitumapankaz tjeežtaj cjila”.

⁵Žoñinacaž toscara chiitaqui juc'ant tjeežä, Yoozza lijitumaqui, nii. Jaziqui, čkjaž cjeequi? Yoozqui nii toscara chiiňi žoñinaca ana casticz waquiziäha. ¿Nuž chiyasajo? ⁶Anapanäha. Yoozqui lijitumapanäha. Nižaza Yoozqui uj paaňi žoñinaca ana casticaquiž niiqui, inakaz jusjasačha.

⁷Yekjapanacaqui tuž cjičha: “Wejt toscara chiitaqui, Yooz lijitumaž, nii tjeeznaquiž niiqui, čkjažtiquiztan wejrqui casticta cjesajo? Weriž toscar chiitiquiztan Yoozqui juc'anti rispitta cjesächa”. ⁸Jalla nuž pinsichinchüculo? Jalla nii razunaqui ancha zumzučha.

⁸Nižaza yekjapanacaqui cjičha: “Anazuma paatiquiztan zuma paaznaca tsjan kjana tjeežta cjesächa. Nekztan nii anazumanaca paaz waquiziäha”. Nižaza cjičha: “Pablo zakaz nuž tjaajničha”. Jalla nuž cjican, yekjap žoñinacaqui wejtnac quintra chiičha, wejrnacaž ana rispitta cjejayo. Jalla nižta chiičhi žoñinacaqui casticta cjis waquiziäha.

TJAPA ŽOÑINACAQUI UJ PAAČHA

⁹Nekztan, čkjaž cjičha? ¹⁰Učhum judío žoñinacaqui parti žoñinacžquiztan

tsjan wali žoñinacajo? Anapanž cjesächa. Wejrqui kjanapacha tjezinäha, judío wajtchiz žoñinacami nižaza yekja wajtchiz žoñinacami tjappacha ujž mantuquiz žejlčha, nii. Tjapa žoñinacami uj paazquin kuz tjaächa. ¹¹Jalla nižtapacha cijirta Yooz takuqui cjičha:

“Anaž jec lijitum kamañchiz žoñimi žejlčha, ana zintallami. ¹²Anaž jec Yooz kamaña intintiñimi žejlčha, anaž jecmi Yoozta kamzquin kuz tjaächa. ¹³Tjapa žoñinacaqui Yoozquitztan tsjii kjutni zarakčha, nižaza ana zum kuzziz cjissa. Anaž jakziltami zuma paañic žejlčha, ana zinta. ¹⁴Ninacž joranacquitztan anazuma chiitanaca ulančha, ticzinacž sipultura cjetžtažokaz. Chiican, žoñinaca incallčha. Zkorž atquiz žejlñi venenožtakazza ninacaž atquitztan chiitaqui. ¹⁵Ninacaž chiitaqui žoñiž quintrapanäha, nižaza žoñžtan chjaawjkatčha. ¹⁶Ninacaqui žoñi akz pecčha, nižaza žoñžquiz llaquit kuzziz cjiskatčha. ¹⁷Nižaza llan kuzziz kamaña anapan zizza. ¹⁸Nižaza werar Yooz rispits puntuquiztan anaž pinsičha”.

¹⁹Jakziltalt tuquita Moisés lii mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamstanäha. Pero tjapa nii liichiz žoñinacaqui ana nii lii jaru kamčha. Jalla nižtiquiztan ch'uju cjissičha. Ana chiyasačha, “Wejrqui ana ujchiztčha” cjicanaqui. Tjapa žoñinacaqui, jaknužt kamčhaja, jalla nii cuenta Yoozquin tjaastanäha. Tjapa žoñinacaqui Yooziž casticta cjis waquiziäha. ²⁰Anaž jakziltami Moisés lii jaru zumpacha

lijituma kamčha. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquizi qui anaž jakziltami ana ujchizza. Moisés lii zizcumí uj paaspančha. Jalla nižtiquiztan nii lii jaru ana kamtiquiztan tjapa žoñinacaqui zizza, panž ujchizza, nii.

ŽOÑINACAQUI, JAKNUŽT ANA UJCHIZ CJESAO?

²¹ Moisés liiquiztan Yoozqui yekjat lii jaru žoñinacžquiz ana ujchiz nižaza zuma cjiskatčha. Pero nii puntu Moisés liimi nižaza profetanacaž cijrta takumi zakaz chiičha. ²² ¿Jaknužt žoñinacaqui ana ujchiz cjesajo? Jalla tužučha. Jakziltat Jesucristužquiz kuz tjaachhaja, jalla niiqui Yooz yujcquizi qui ana ujchiz nižaza zuma cjequic̄ha. Yoozqui žoñinaca ana illillza. ²³ Tjapa žoñinacaqui tsjii pariju ujchizza. Jalla nižta ujchiz cjenagu Yoozqui ana jecžquizimi honorchiz cjiskatasāčha. ²⁴ Pero Jesucristuqui ujchiz žoñinacžta persun wiržtan pacchičha, ninaca ana casticta cjejajo, nižaza Yooz yujcquizi zuma cjejajo. Yoozqui Jesucristo cuchanžquichiž cjen žoñinacžquiz pajk favora paachičha. Jalla nuž cjen Yoozqui inat žoñinaca liwriyasačha, ninaca ana čhjulu paažcu. ²⁵ Yooz Ejpqui Jesucristo cuchanžquichičha ujchiz žoñinacž laycu ticjzapa. Niiž ticziž cjen jakziltat Jesucristužquin kuz tjaachhaja, jalla niiqui persun ujquiztan ana castictaž cjequic̄ha. Tuquitan ima Jesucristuž ticznan Yoozqui niižquin kuzziz žoñinacžtajapa pasinsis kuzziztačha; ninaca ana casticchičha. Pero Yoozqui uj paañinaca casticstančha. Jalla nuž cjenami Jesucristuž cjen Yoozqui ujchiz žoñinaca pertunasačha. Jalla nižtiquiztan Jesucristo cuchanžquichiž cjen Yoozqui, persun kuz zuma lijitumaž, jalla nii tjeezičha. ²⁶ Uj

paañi žoñinaca ana castictaž cjenami, Yoozqui lijitumačha. Uj paañi žoñinacaqui Jesucristuž ticziž cjen ana castictačha. Jakziltat Jesucristužquin kuz tjaachhaja, jalla niiqui Yooz yujcquizi qui zuma cjissa, ana ujchiz, Jesucristuž cjen.

²⁷ Jaziqui žoñinacaqui anapanž mitarazi kuzziz cjis waquizičha, “Yooz yujcquin walikaztčha wejrqui” cjicanaqui. ¿Kjažtiquiztan mit kuzziz ana nuž chiyas? Anaž jecmi Moisés lii jaru zuma kamchucaqui. Jalla nižtiquiztan ana lii jaru kamchiž cjen tjapa žoñinacaqui Yooz yujcquizi ujchizza. Jesucristužquin kuz tjaachiquiztan, jalla nužquizkaz Yooz yujcquizi zuma cjesačha, ana ujchiz. Jalla nižtiquiztan žoñinaca ana mitaraz kuzziz cjis waquizičha. ²⁸ Wejrqui kjanapacha tjaajinchinčha, Jesucristužquin kuz tjaachiiž cjen Yooz yujcquizi ana ujchiz nižaza zuma cjesačha, jalla nii. Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquizi anapančha zuma kuzziz cjičhuca.

²⁹ ¿Yoozqui judío žoñinacž Yooz alaja cjesajo? Anapančha. Yoozqui parti žoñinacž Yoazzakazza. ³⁰ Zinta Yoozqui žejlčha. Jalla niiž yujcquizi qui chimputa judío žoñinacami ana chimputa yekja wajtchiz žoñinacami Jesucristužquin kuz tjaachiiž cjenkaz zuma cjesačha, ana ujchiz. ³¹ Jalla nižtiquiztan nuž tjaajincan wejrqui, “Moisés liQui anaž walčha”, čnuž cjican tjaajnojo? Anazal nižta tjaajnučha. Liiqui panž walčha, cjiwčha.

ABRAHAMŽ PUNTU

4 ¹Wejrnatcqui Abrahamž majch maatinacquiztan tjoníčhumčha. Tuquita atchi Abraham ejpž puntuquiztan, čkjaž cjii? ² Abrahamqui Moisés lii jaru kamtasaž niiqui Yooz

yujcquiz ana ujchiz ejitasačha. Nižaza "Wejrtča Yooz yujcquiz zumtqui" cijican chii attasačha. Pero ana nuž chii atatčha Yooz yujcquiziqui. ³Cijirta Yooz takuqui tuž cjičha: "Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachičha. Jalla nižta kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zumaž cjissičha, ana ujchiz". ⁴Tsjii zakal chiyučha. Jakziltat langznačhaja, jalla niíqui paca tanznaquičha. Nii pactaqui anačha onanta, pero langztiqiztan nižta pacta cjis waquizičha. ⁵Pero jakzilta ujchiz žoñinacat ana čhjulu paažcu, Yoozquin kuz tjaacihaja, jalla niž kuz tjaatiquiztankazza Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz. Ujchiz cijicanpacha kuz tjaatiquiztan Yoozqui cjičha, "Nii žoñž uj pertunučha. Wejt yujcquiz ana ujchizza". ⁶Ana čhjulu paažcu nii kuz tjaañañi žoñiqui ana ujchiz cjissa. Jalla nižta kuz tjaañañi žoñž puntu David cijita tuquita ejpqui ⁷tuž cjičhičha:

"Jakzilta žoñinacž ujnacat Yooziž pertunta cječhaja, nižaza ninacž ujnacat Yooziž ana iya tjeežta cječhaja cuntintuž cjila.

⁸ Nižaza jakzilta žoñinacat ujnacquistan Yooz Jiliriž ana casticta cječhaja, jalla nii žoñiqui cuntintuž cjila".

⁹Nii Davidž chiitaqui ¿jec žoñž puntuquiztantajo? ¿Chimputa žoñinacž puntuquiztan alajakazkaya? ¿Už yekja wajtchiz ana chimputa žoñinacž puntuquiztan jaa? Wejrqui cjiwčha pizcquiztanpachačha. Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissičha. ¹⁰¿Čhjulorquiztanpacha ana ujchiz cjissitaya? ¿Ima chimpuchiz cjen? už ēchimpuchiz cjen jaa? Wejrqui cjiwčha, anačha chimpuchiz cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiqui, pero ima chimpuchiz cjen. ¹¹⁻¹²Ima

chimputa cijican Abrahamqui Yoozquin tjapa kuz tjaachičha. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissičha. Jalla niž wiruň Yoozqui nii chimputa lii mantichičha tjeezjapa kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza, jalla nii tjeezjapa. Jalla nižtiquiztan Abrahamqui tjapa Yoozquin kuz tjaañañinacžta ejpžtakazza, ana chimputa žoñinacžtami, nižaza chimputa žoñinacžtami. Jalla nuž pinsichičha Yoozqui. Jakziltat kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjisnačhaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequičha. Učhum Abraham ejpqui ima chimputa cijican Yoozquin kuz tjaachičha. Jakzilta chimputa žoñinacat Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaacihaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequičha. Chimputakaz ana walčha, Yooz yujcquiz zuma cjeyajo.

YOOZIŽ TJAATA TAKU

¹³Yoozqui Abrahamžquizimi niž majchmaatinacžquizimi compromitcan taku tjaachičha, tii muntuquiz cuntintuž cjequičha, jalla nii. Abrahamž lii jaru kamtiquiztan Yoozqui ana nižta taku tjaachičha. Pero Yoozquin kuz tjaachiž cjen nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui nižta taku tjaachipančha. ¹⁴Moiséš liichiz kamňi žoñinacaqui tii muntu irinsa tanznačhaj niíqui, jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaazqui inakazza. Nižaza Yooziž tjaata taku anaž walkatčha. Pero anačha nižta. Anaž jecmi nii lii jaru zuma kamasačha. ¹⁵Jaziqui lii jaru ana kamtiquiztan žoñinacaqui casticta cjistančha. Lii ana žejtasačha, nekztan lii quintra ana kamtasačha.

¹⁶Jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaatiquiztankaz Yooz yujcquiz ana

ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesačha. Nižaza Yoozqui žoñinac̄quiz okziž cjen žoñinaca ana ujchiz cjiskatčha. Jalla nii wali pajk favora paachičha Yoozqui. Jalla nuž cjen Yooziž tjaata takuqui tirapanž walčha tjapa Abrahamž majchmaatinac̄taqui, Moisés liichiz žoñinac̄tami, ana Moisés liichiz žoñinac̄tami. Yooziž tjaata takuqui walčha tjapa Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaachinac̄taqui. Abrahamqui tjapa učhum Yoozquin kuz tjaachi žoñinac̄ejpžtakazza.¹⁷ Jalla nužupanž cijrta Yooz takuqui chiičha, tuž cјican: "Amqui wacchi nacionchiz žoñinac̄ epim cjequic̄ha". Jalla nižtiquiztan Abrahamqui učhum ejpžtakazza, Yooz yujcquiziqui. Abrahammi učhumnacami nii zinta Yoozquin kuz tjaachinčumčha. Nii zinta Yoozqui ticzinacami jacatatskatčha, nižaza ana žejlñinaca žejlzkatčha.

¹⁸ Abrahamžquiz Yoozqui cjichičha: "Amqui wacchi nacionchiz žoñinac̄ epim cjequic̄ha". Jalla nii puntuquiztan zakaz Yoozqui Abrahamžquiz cjichičha: "Jalla nuž amqui wacchi majchmaatinacchiz cjequic̄ha". Yooz taku criičhiž cjen Abrahamqui wacchi majchmaatinaca tjew tjewzičha, chawcwacama. Tsjiž žoñinacaž "Amiž tjaata Yooz taku ana cumplita cjesačha" nuž chiiňi cjenami Abrahamzti tira tjewzičha, Yooz taku cumplispanž cјican.¹⁹ Abrahamqui jos patac watchiz cjen ticz orquiztačha. Ana majchchizpan cjichucatačha. Nižaza niiž maatakaqui ana zinta majtchucatačha. Jalla nuž pucultan ana majtchuca cјicanami, Abrahamqui Yoozquin anačha upa kuzziz.²⁰ Nižaza ana kuz turwayskatchičha. Yooziž compromitta taku cumplis ora tirapan tjewzičha, cumpliscama. Tirapantačha

Yoozquin kuzziz. Nižaza Yooz honora waytican, juc'anti Yoozquin kuzziz cjissičha.²¹ Abrahamqui zizzičha, Yoozqui niiž compromitta taku ultimupan cumpli atasacačha. Jaziqui tirapan tjewznatčha, ana kuz paysnakžcu.²² Jalla nižtiquiztan nižta Yoozquin kuz tjaatiquiztan Abrahamqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissičha, nižaza anche zuma kuzziz.²³ Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cijjrtatačha. Nii cijjrtaqi anatačha Abrahamž cjen alajakaz,²⁴ učhumnacaltajapa zakaz cijjrtatačha. Jakziltat Yoozquin kuz tjaachaj niiqui, Yooz yujcquiz ana ujchiz cjsnasačha. Nii Yoozqui učhum Jesucristo Jiliri tieziquiztan jacatatchičha.²⁵ Jesucristuqui učhum ujquiztan contatačha; nižaza niiž jacatatchič cjen učhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisinnchumčha, niižquin kuz tjaachiž cjen.

YOOZQUIN KUZZIZ ŽOÑINACA

5 ¹ Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui anačha učhum quintra. Jesucristo Jiliriž cjen, nižaza niižquiz kuzziz cjen učhumtan Yooztan walikazza.² Jesucristužquin kuzziz cjen učhumqui Yooz partiquiz luzzinčumčha. Jalla nii partiquiz učhumnacaqui panž žejlčha. Jalla nuž žejlcan cuntintuž tjewža, Yooziž tjaata honora tanz ora, Yooztan honorchiz cjisjapa.³ Nii Yooz zumanaca tjewžcan, učhumqui cuntintučumčha. Nižaza sufris želanaqui cuntintuzakazza. Sufrisquitzan pasinziz kuzziz cjisssia. Jalla niiqui učhumqui zizza.⁴ Nižaza pasinziz kuzziz žejlquitztan Yoozquin tjurt'iňi kuzzizpan yatisinsa. Jalla nekztan zumquin yatisinču, Yooz honora tjaaz ora tjewža.⁵ Yoozqui niiž

Espíritu Santo učhumnaca kuzquiz lutzkatchičha. Nii Espíritu Santuqui učhum kuzquiz lutzcu, Yooz ancha zuma munaziñi kuz učhumquiz intintiskatčha. Jalla nižtiquiztan Yooziž tjaata honora tjewžcan učhumqui zizza, ultimquiziqui panž tanznaquicħa, nii. Ana inakaz tjewznaquicħa.

⁶Učhumpacha ujquiztan anatačha liwriizuca. Jalla nižtiquiztan Yooziž pinsita timpuquiz Cristuqui ujchiz žoñinacž laycu ticzičha. ⁷Anaž jakzilta žoñimi tsjjii žoñtajapa pjasila ticzasnasačha, zuma žoñi cjenami. Cunamit tsjjii ancha zuma kuzziz žoñtajapa ticz pecaħħani. ⁸Yoozzi niiž zuma okzni kuz tjeezičha, jalla tiżta. Učhumnaca ujchiz cjenami Yoozqui niiž Majch Jesucristo cuchanžquichičha, učhumnacaltajapa ticzjapa. ⁹Jalla nižtiquiztan Yooz Majch ticziż cjen anziqi učhumqui Yooz Ejpž yujcquiz ana ujchizza, nižaza zuma kuzzizza. Jalla niic zuma razunačha. Jaziqui učhumqui zuma kuzzizza. Jalla nižtiquiztan tiizakaz zuma razunačha: Jesucristuž ticziż cjen učhumqui ultim casticż tjuñquziqui liwriitač cjequicħha Yooz casticquiztan. ¹⁰Tuquitan učhumnacaq Yooz quintratačha. Jalla nuž Yooz quintratačha. Nižaza anziqi učhumqui Yooz pertuntačha. Jalla nižtiquiztan učhumtan Yooz tan walikazza. Nižaza Yooz Majch jacatattiquiztan učhumqui ultimquiziqui tjapa anawalinacquiztan liwriitapanž cjequicħha, Yooz tan wiñaya kamjapa. Jalla niíqui zuma razunazakazza. ¹¹Ultimquiziqui liwriitač cjequicħha. Nižaza anzimi liwriitazakaz učhumqui. Jalla nižtiquiztan učhumqui Yooz tan tsjjii

kuzziz cjican, cuntintučha, Jesucristo Jiliriž cjen. Jesucristuž cjen učhumqui Yooziž pertunta cjissičha. Jalla nižtiquiztan učhumtan Yooz tan walikazza.

ADANŽTAN JESUCRISTUŽTAN

¹²Tsjiilla cjesačha. Tsjjii žoñiž cjen uj žejlčha tii muntuquiz. Nižaza nii ujquiztan ticz žejlčha. Nižaza tjapa žoñinacami uj paačha. Jalla nuž uj paačcu, ticža. ¹³Moisés liiž tuquiqui uj paazqui želatčha tii muntuquiz. Pero ana liichizlaj niiqui, žoñinacaqu i nii lii quintra paata ujquiztan ana castictatačha. ¹⁴Adanž timpuquitzanpacha Moisés timpucama žoñinacaquie tiezičha uj paatiquiztan. Jaknužt Adán primera uj paatħħaja, jalla nii upjacha ana paachičha parti žoñinacaqu. Jalla nuž cjenami yekja ujnaca paachičha. Adanqui tjonni Jesucristužtakaz tjapa tii muntuquiz žejlňi žoñinacžquiz contajichičha. Jalla nii puntuquiztan Adanžtan Jesucristužtan cassa.

¹⁵Pero tii puntuquiztan anaž cassa. Adanž uj paatiquiztan anawalinaca žejlčha. Cristuž ticztiquiztanzt zumanaca zejlčha. Tsjjii žoñiž uj paachiż cjen tjapa žoñinacžquiz ticskatčha. Jalla niičha Adanqui. Nižaza tsjjii žoñiž cjenkaz walja žoñinacaqu ujquiztan liwriitačha. Jalla niičha Jesucristuqui. Jesucristuž cjen Yoozqui žoñinaca okzičha. Žoñinacaž ana okħta cjeħħu cjenami, Yoozqui žoñinacžquiz okzičha. Jalla nuž okztiquiztan Yoozqui Jesucristuž cjen žoñinaca liwriichičha niiž yujcquiz ujchiz ana cjeħħu. Nužupančha. ¹⁶Adanž uj paatiżtan Jesucristuž liwriiñiżtan anaž cassa. Punta puntaž žoñinacžquiz contajichičha. Adanž zinta ujquiztan tjapa žoñinacaqu pjälžtačha, casticta

cjisjapa. Pero Jesucristuž liwriitiquiztan walja žoñinacaqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisssa, walja ujnaca paachiž cjenami. Jesucristuž cjenkaz nižta cjisssa. ¹⁷Tsjii žoñž ujquiztan tjapa žoñinacaqui ticstančha. Jalla niic razunačha. Tiiqui tsjan zuma razunačha. Jakziltat Jesucristuž cjen ujquiztan liwriita cječhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjequic̄ha. Nižaza ujquiztan ticziž cjenpacha, Yooztan wiñaya kamañquic̄ha. Nižaza honorchiz cjequic̄ha.

¹⁸Jaziqui tsjii žoñž ujquiztan tjapa žoñinacaqui pjalžtačha casticta cjisjapa. Nižaza tsjii žoñž ticziquiztan tjapa žoñinacaqui ninac̄z ujquiztan pertunta cjesačha, ninac̄z ujquiztan ana casticta cjejajo, nižaza Yooztan wiñaya kamajo.

¹⁹Yooz mantita ana cumplichiž cjen Adanqui tjapa žoñinacažquiz ujchiz cjiskatčha. Jesucristuzti Yooz kuz cumplichiž cjen walja žoñinac̄zquiz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjiskatčha.

²⁰Yoozqui Moisesquiz tsjii lii tjaachičha, žoñinac̄zquiz persun ujnaca kjanapacha tjeezjapa. Nii lii zizcuqui žoñinacaqui lii quintra juc'anti uj paachičha. Jalla nuž juc'anti uj paachiž cjenami, Yoozqui niiž okzni kuz žoñinac̄zquiz juc'anti tjeezičha Jesucristuž cjen. ²¹Uj paažcu žoñinacaqui ticstančha, nižaza casticta cjistančha. Pero žoñinacaž ujnacquiztan infiernuquin castictaž cjenpacha Yoozqui žoñinaca liwriichičha Jesucristo Jiliriz cjen. Žoñinacaqui Jesucristuž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjisnasačha, Yooztan wiñaya kamzpacha.

EW KAMAÑA PUNTU

6 ¹Uj puntuquiztan yekjapanacaqui chiiñičha. Učhumqui tira uj paaz

waquizičha, Yooz okzni kuz juc'anti tjeežta cjisjapa. ²Pero wejr cjiwčha, anapanž uj paaz waquizičha. Tuquitan ticzi žoñinacažtakaztačha učhumqui, anazum kamañchiz kamcan. Pero učhumž tuquitan anazuma uj paañi kamañquiztan jaytichinchumčha. Jalla nižtiquiztan uj paañi kamañchiz anapanž kamz waquizičha. ³Tjapa učhumnacaqui, Jesucristužtan tsjii kuzziz cjissinčhumčha. Bautistaž cjen nekz tjezinčhumčha. Jesucristuqui ticžcu, tjatztatačha. Jalla nižta irata učhumqui anazum uj paaznaca tjatz waquizičha. Jalla nii učhumnacaqui panž zizza. ⁴Bautista cjiscu, nižaza Jesucristužtan tsjii kuzziz cjiscu, učhumnacaqui uj paañi kamañquiztan jaytichinchumčha. Nekz tan zuma ew kamañchiz cjissinčhumčha. Yooz Ejpqui persun azztan Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla nižta irata Yoozqui učhumnaca anazuma kamañquiztan liwriichičha, zuma ew kamañchiz cjejajo.

⁵ Jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cječhaja, jalla niiqui Jesucristužtan ticzičha, anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjisjapa. Nižaza jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cječhaja, jalla niiqui Jesucristužtan jacatatchičha, ew zuma kamañchiz cjisjapa. ⁶Jaknužt Jesucristuqui cruzquiz ch'awcta ticzižlaja, jalla nižta irata učhumqui ticzižtakaz cjissičha uj paaz pecni kuzquiztan. Jalla nižtiquiztan učhum anazum uj paaz pecni kuzqui nužquiz ana azziz cjissičha. Nižaza nii uj paaz pecni kuzqui ana iya mantasačha učhum kuzquizpacha. Jalla nii učhumqui panž zizza. ⁷Jakziltat uj paaz pecni kuzquiztan ticzi cječhaja, jalla niiqui uj paañi kamañquiztan liwriita cjequic̄ha. ⁸Nižaza jakziltat

Jesucristužtan tsjii kuzziz cjissiž cjen uj paañi kamañquitztan liwriita cječhaja, jalla niiqui ew kamañchiz cjequičha, Jesucristužtakaz. Nižaza Jesucristužtan chica kamaquičha. Jalla nii razuna criichinčhumčha.

⁹ Jesucristuqui ticziquitztan jacatatchičha. Jalla nižtiquitztan ana wilta ticznaquičha, niiztaqui ana iya ticz žejlčha. ¹⁰ Jesucristuqui žoñinacž ujquitztan ticičha, tsjii wilta. Ana wilta ticznaquičha. Jaziqui žejtčha, nižaza Yooztajapa kamčha. ¹¹ Jalla nižtiquitztan ančhucqui cjuñzna, uj paañi kamañquiz liwritaž, nii. Jaziqui Jesucristo Jiliriž cjen Yooztajapa ew kamañchiz kamla.

¹² Uj paaz pecni kuzqui ana mantiskata, anazumanaca paajo. ¹³ Nii uj paaz pecni kuzqui curpu mantis pecčhaj niiqui, panž ewjasa. Pero ančhuca curpu zuma paazjapa, nižaza Yooz sirwizjapa kuz tjaa. Ančhucqui anazum uj paañi kamañquitztan liwriita cjiscu ew zuma kamañchiz cjissinčhucčha. Jalla nižtiquitztan ančhucqui Yooz kuzcama kamajo Yooz mantuquiz cjee, tjapa curpumi, nižaza kuzmi. ¹⁴ Ančhucqui anačha iya Moisés lii mantuquiz. Okznií Yooz mantuquizza ančhucqui. Jalla nižtiquitztan nii uj paaz pecni kuzqui ana mantiskata.

YOOZ MANTUQUIZPANKAZ CJEE

¹⁵ ¿Kjaž cjesajo? Moisés lii mantuquiz ana žejlcan, nižaza okznií Yooz mantuquiz žejlcan, čuj paañi kamañchiz želasajo? Anapanž cjesačha. ¹⁶ Jakziltat tsjii žoñž mantuquiz žejlčhaja, jalla nii patrunž mantitanaca caspanikazza. Jalla nižta irata jakziltat uj paaz pecni kuz mantuquiz žejlčhaja, ujnaca paasačha; jalla nekztañ Yooziž castictaž

cjequičha. Nižaza jakziltat Yooz mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama cumplis waquizičha. Jalla nekztañ tsjan tsjan zuma kamañchiz cjequičha. ¹⁷ Nii ana ziz ančhucjo? ¹⁷ Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecni kuz mantuquiz žejlñitačha. Nekztañ Yooz puntu zuma werar razunananacaqui ančhucaquiz tjaajintatačha. Jaziqui jalla nii tjaajintanac jaru tjapa kuztan kamčha. Jalla nižta ančhuca zuma kamañchiz cjen Yoozquin gracias cjican chiyučha. ¹⁸ Jalla nižtiquitztan nii uj paazquitztan liwriitačha ančhucqui. Nižaza zumanaca paazjapa tjapa kuz tjaachinčhucčha. Yooz manta paaz cjissinčhucčha. ¹⁹ Žoñž wirquitztan punta punta chiyučha, Yooz puntu intintatzkatzjapa. Ana nižta chiitasaž niiqui, ančhucqui anaž intintatzsasačha. Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecni kuz mantuquiz želatčha, ujnaca paacan. Jalla nuž žejlcan juc'anti juc'anti uj paachinčhuctačha. Jazizti Yooz mantuquiz tsjan tjapa kuztan žela, tsjan zumanaca paazjapa. Jalla nuž žejlcan Yooztakaz tsjan tsjan zuma kuzziz cjisnaquičha.

²⁰ Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecni kuz mantuquiz žejlcan, zumanaca paazjapa ana importičha. ²¹ Jalla nuž kamcan, ančhucaltajapa ččhjul walitajo? Jaziqui ančhucaž tuquita paatanacquitztan ančhucaltaqupi azipančha. Jalla nižta anazum kamchi žoñinacaqui wiñayjapa Yooziž castictapanž cjequičha. ²² Pero ančhuczti nii anazum uj paañi kamañquitztan liwriitačha. Yooz mantuquiz cjissinčhucčha. Jalla nižtiquitztan ančhucqui tsjan tsjan zuma kamañchizza. Nižaza Yooztan wiñayaž kamaquičha. ²³ Jakziltat anazum uj paañi kamañquiz kamčhaja, jalla niiqui Yooziž castictaž cjistanccha.

Nuž waquizičha. Pero Yoozqui žoñinacítajapa tsjii pajk favora paachičha, žoñinacaž ana waquizan. Nužukaz paachičha niiž zuma okzni kuzziz cjen. Jaziqui jakziltat Yooziž liwriita cjechaja, jalla niiqui Jesucristo Jiliriž cjen Yooztan wiñayaž kamaquičha.

LII PUNTU

7 ¹Moisés lii zizñi jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui zizza, ima ticzcan, žoñinacaqui Moisés lii mantuquiz žejlčha. ²Nižaza tsjaa maatakqui zalz kamz lii mantuquiz žejlčha, naaža lucu ticzcama. Naaža lucuž ticznaquiž niiqui, nekztaa naaqui nii lucutiňi kamaň liquistan liwriitačha. ³Jaziqui naaža persun lucužetan, naaqui yekja luctakžtan želaquiiž niiqui, jalla naaqui adulterio paačha. Naaža lucu ticznaquiž niiqui, jalla nekz lucutiňi kamaň liquistan liwriitačha. Jalla nižtiquiztan yekja lucžtan zalžnanami, anaž adulterio cjesačha.

⁴Wejt jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta iratačha Moisés lii puntuquitzanaqui. Jesucristuqui ančhuca ujnacquiztan ticzičha. Niž cjen ančhucqui Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza. Moisés lii mantuquiz žejlcan, anapan zuma kuzziz cjisni atchucatačha. Jaziqui ančhucqui ticzi žoñižtakazza nii lii puntuquitzan. Jalla nižtiquiztan yekjaž mantuquiz žejlčha, Jesucristuž mantuquiz, tsjii yekja lucžtan zalžižtakaz. Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha, ančhucaž Yooztajapa zumanaca paajo. ⁵Tuquiqui učhum persun kuzcama kamcan, učhum uj paaz pecni kuzqui učhumnacaquiz mantiňitačha, ujnaca paajo. Jalla nižta ujnaca paatiquiztan infiernuquin Yooziž casticta cjichucatačha. Moisés liiquiz

“Anačha uj paazqui” cjican cjenami učhum uj paaz pecni kuzqui juc'anti uj paazquin učhum chjitchičha. ⁶Ima Jesucristužquin kuz tjaacan, jalla nižta kamchinčhumčha. Pero jaziqui učhumqui Moisés liquistan liwriitačha. Tuquita nii liiž mantuquiz učhum želatčha, preso tanta žoñižtakaz. Anziqui Espíritu Santuž mantuquiz žejlčha. Niiqui učhumnacaquiz ew kamaňa tjaachičha.

ĘJECT WEJR YANAPASAO, ZUMA PAAZJAPAO?

⁷Jaziqui čkažu cjeequi? ⁸Moisés liiqui anawalejo? Anapanž cjesačha. Moisés lii mantuquiz ana kamtasaž niiqui, wejrqui wejt ujnaca anal pajkattasačha. Moisés liiquiz “Anačha zmazni kuzziz cjee” cjičha. Nekztaa wejt zmazni kuz zuma pajchinčha.

⁸Moisés liiquiz nižta mantita cjen, wejt uj paaz pecni kuzqui tjapamana zmaz pinsichičha. Nii lii quintra ancha paaz pecatčha. Pero nii liiqui ana žejlasaž niiqui, jalla nižtiquiztan nii zmazqui anaž pajta cjisatasakalčha.

⁹Ima Moisés lii pajcan, cuntintul kamchinčha. Nekztaa Moisés lii mantitanaca pajtiquiztan wejt ujnaca pajchinčha, nižaza juc'anti uj paachinčha. Jalla nižtiquiztan persun kuzquiz weriž paata uj zint'ican, llaquita žejlchintačha. Wejt persun uj paatiquiztan Yooz castictal cjis waquizučha. ¹⁰Wejrqui Moisés lii jaru zumpacha kamtučhaja, jalla nekztaa Yooztan cuntintu kamtasačha. Pero nii Moisés lii jaru ana zuma kami atchinčha. Jalla nižtiquiztan nii liiž cjen wejtquiz tjeežtačha, wejr castictal cjis waquizučha, jalla nii.

¹¹Moisés liiquiz mantitanaca žejlčha. Nii mantitanacaqui zizcuqui wejt uj paaz pecni kuzqui juc'ant uj paaz

pecchičha. Anapan nii lii jaru kami atatučha. Incallta cjissinčha. Nii lii jaru ana kamtiquiztan, Yooz casticta cjichucatačha.

¹²Moisés liiqui Yooziž mantitatačha. Jalla nižtiquiztan ancha zumačha nii liiqui. Nižaza nii liiquiz mantitami ancha zumapančha, nižaza Yooz kuzcamačha, nižaza wejta waličha. ¹³Nii liiqui wejta wali zumažlaj niiqui, čkjažtiquiztan nii liiž cjen Yooz casticta cjis waquzasajo? Nii liiqui zumačha. Pero nii zuma lii zizcuqui, wejt uj paaz pecní kuzqui juc'anti ana wal uj paaz pecchičha. Jalla nekztan wejt quintra Yooz casticz žejlčha. Jalla nižtiquiztan tjeežtačha, wejt uj paaz pecní kuzqui ana zumapančha, nii. Nižaza Moisés lii quintra paatiquiztan tsjan juc'ant anazumaž cjissa wejt uj paaz pecní kuzqui.

¹⁴Učhumqui zizza, Moisés liiqui Yooz Espíritu Santuž kuzcamačha. Wejrzi persun kuzcama kamz pecučha. Jalla nižta kamcan wejt uj paaz pecní kuz mantuquiz želučha. ¹⁵Čkjažtiquiztan nižta ana zuma paatojo? Anal intintazučha. Jesucristužquin kuz tjaazcu, jalla nekztanpacha zuma paaz pecní kuzziz cjissinčha. Jalla nižta kuzziz cjenami, uj paaz pecní kuzzizpančha. Zuma paaz peccumi, anal zuma payi atučha. Ana pecta uj paaznaca, jalla niikal wilta wilta paa-učha. ¹⁶Jalla nižta paachiž cjenäqui, wejrqui pajučha, Moisés liiqui zumačha, jalla nii. ¹⁷Ana zuma paacanami wejt kuzquiz zuma paaz pecučha. Jalla nižtiquiztan wejrpacha nii anazuma paatanaca anal iyal paaz pecučha. Pero wejt uj paaz pecní kuzqui nii ana zuma paatanaca paakatčha. ¹⁸Wejt uj paaz pecní kuzqui ana zumapančha. Yooz aztankaz zuma payi atasäčha. Wejrqui

zuma paaz pecanami, wejt persun aztan nii zuma paazqui anal atučha. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizni cjissinčha. ¹⁹Wejrqui weriž zuma paaz pectanacaqui anal paa-učha. Antiz weriž ana paaz pectanacaqui, nii ana zumanacal paa-učha. ²⁰Jalla nižta ana weriž pectanaca paacan, wejrpacha ana nižta paa-učha. Pero wejt uj paaz pecní kuzqui nižta anazuma paakatčha.

²¹Jalla nižtiquiztan wejtquiz nižtapan žejlčha. Zuma paaz pecanami, wejt uj paaz pecní kuzkaz mantiz peccha. ²²Wejt kuzquizpacha Yooz kuzcamapan paaz ancha pecučha. ²³Jalla nuž cjenami uj paaz pecní kuzziztčha. Wejt curpu mantiz peccha. Jalla nižtiquiztan wejt uj paaz pecní kuzqui wejt zuma paaz pecní kuz quintračha. Wejrqui anazuma paacan wejt uj paaz pecní kuz mantuquiz želučha. Nižaza nii uj paaz pecní kuzqui wejt curpu mantičha. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizni cjissinčha.

²⁴Ana waličha wejrqui. Jalla nižtiquiztan čjequit tii ana zuma paañi curpuquiztan wejr liwriyaquiya? ČTii casticzkatñi curpuquiztanya? ²⁵Yoozquin gracias cijcan, chiyučha, učhum Jesucristo Jiliričha wejt liwriiñiqui. Wejrpacha tjapa wejt zuma paaz pecní kuztan Yooz kuzcama kamučha, wejt uj paaz pecní kuz uj paaz pecanami.

ESPIRITU SANTO KUZQUIZ ŽEJLČHA

8 ¹Jesucristuž partiquiz žejlñi žoñinacaqui ana Yooziž casticta čjequičha. Ninacaqui Yooz Espíritu Santuž kuzcama kamčha; uj paaz pecní kuzcama ana kamčha. ²Jesucristuž cjen wejrqui Espíritu Santuž mantuquiz želučha. Espíritu

Santuž cjen ew kamañchiz kamüčha. Nii Espíritu Santuqui uj paaz pecní kuz mantuquiztan wejr liwriichičha. Uj paaz pecní kuz mantuquiz tira žejlitasäz niiqui, Yooziž wiñaya casticta cjitasächa. ³Zoñinacaž uj paaz pecní kuz mantuquiz žejlcan, Moisés lii jaru ana kami atchičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui niiž persun Majch cuchanžquichičha. Ujchiz zoñižtakaz curpuchiz kamchičha. Pero ana ujchizza niiqui. Zoñiž curpuchiz cjican, ujchiz zoñinacž laycu ticzičha. Jalla nuž cjen Jesucristuqui ujchiz zoñinacž cuniquiztan casticta cjissičha, Jesucristužquin kuzziz zoñinaca ana casticta cjejajo. ⁴Moisés liiquiz Yooz kuzcama kamzqui mantitačha. Jakziltat uj paaz pecní kuz mantuquiz kamchaja, jalla niiqui Yooz kuzcama ana kamčha, nižaza Moisés liicama ana kamčha. Pero jakziltat Yooz Espíritu Santuž mantuquiz kamchaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamčha.

⁵Jakziltat persun uj paaz pecní kuzcama kamchaja, jalla niiqui persun pinsitanacžquizkaz kuz tjaačha. Pero jakziltat Espíritu Santuž kuzcama kamchaja, jalla niiqui Yooz Espíritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaačha. ⁶Jakziltat uj paaz pecní kuz pinsitanacžquiz kuz tjaačhaj niiqui, Yooziz wiñaya castictaž cjequičha. Pero jakziltat Espíritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaačhaj niiqui, Yooz kamañchiz kamaquicičha, nižaza Yooztan niižtan walikaz cjequičha. ⁷Jakziltat persun anazum kuzcamakaz kamz pecchaja, jalla niiqui Yooz quintračha. Yooz kuzcama anapanž kamz pecchá, nižaza anapanž atčha. ⁸Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecchaja, jalla nuž kamtiquiztan Yoozqui anapančha cuntintu.

⁹Anchuczti persun kuzcamakaz anaž kamčha. Yooz Espíritu Santuž

ančhuca kuznacquiz žejlchiž cjen, ančhucqui Espíritu Santuž kuzcama kamčha. Jakziltat ana Jesucristuž Espirituchizlaja, anačha Jesucristuž partichiz zoñiqui. ¹⁰Jesucristuž ančhuca kuznacquiz žejlchiž cjen Yooz yujquiz ana ujchizčhucčha, nizaza zuma kuzzizčhucčha. Nižaza ančhuca animunacaqui ew zuma kamañchizza. Uj paachiž cjen ančhuca curpunacaqui ticznaquicičha. Jalla nuž cjenami ančhuca animunacaqui Yooztan wiñaya kamčha. ¹¹Yooz Ejpqui niiž Espíritu Santuž cjen Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha. Nii Yooz Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz žejlčha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui niiž Espíritu Santuž cjen ančhuca ticzi curpunaca zakaz jacatatskataquicičha.

¹²Jilanaca, cullaquinaca, tsjii mantuquiz kamspančha učhumqui. Anačha uj paaz pecní kuz mantuquiz kamzqui, persun kuzcamakaz paazjapa. Pero Yooz Espíritu Santuž mantuquiz kamsa. ¹³Jakziltat persun kuzcamakaz kamchiž cječhaja, jalla niiqui Yooziž wiñaya castictaž cjequičha. Pero jakziltat Espíritu Santuž mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui uj paaznaca jaytičha. Jalla nuž ujnaca jaytichiž cjen, Yooz kamañchiz kamaquicičha.

¹⁴Jakziltat Yooz Espíritu Santuž irpita cječhaja, jalla niiqui Yooz maatičha. ¹⁵Ančhucqui Yooz maatinacčhucčha. Jaziqui Espíritu Santuqui ančhuca kuznacquiz luzziž cjen, ana Yoozquitztan eksni kuzzizza. Espíritu Santuž cjen, “Učhum Yooz Tata”, ¹⁶jalla nuž cjican učhum kuznacaqui chiičha. Nižaza kuzquiz sint'iskatčha, učhumčha Yooz maatinacaqui, jalla nii. ¹⁷Nižaza Yooz maatinacaž cjen Yooziž tjaata zuma irinsa tanznaquicičha, jalla nii irinsačha Yooztan wiñaya kamzqui,

Jesucristužtan chica. Tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui sufrichiža. Učhumqui Jesucristužquiz sirwichiž cjen zakaz sufraquíž niiqui, nekztań arajpachquin niižtan chica honorchiz cjequic̄ha.

¹⁸Tii timpuquiz sufrisnacaqui anačha ancha. Cjuñzna, Yooziž tjaata honoračha ancha zuma. Jalla nuž cjuñznučha wejrqui. Jesucristuž tjonz tjuñquziqui učhumnacaqui zuma honorchiz cjequic̄ha. Jalla nii tjeežtaž cjequic̄ha. ¹⁹Tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui anchaž tjewža, Yooz maatinac̄h honora tjeez tjuñi. ²⁰Adanž uj paatiquiztan tjapa tii muntuquiz čhjultakimi inakaz cjissičha. Yooz munan jalla nuž cjissičha. Anačha juystokaz inakaz cjissičha. Pero tsjjii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami anawalinacquiztan liwriitaž cjequic̄ha. Jalla nii tjuñi tjewža. ²¹Jalla nii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami tjapa ana walinacquiztanami liwriitaž cjequic̄ha. Ticzmi anawali watñinacami ana želaquic̄ha. Liwriitiquiztan tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami liwj zumacama cjiskattaž cjequic̄ha, jaknužt Yooz maatinacaqui zumapan cjiskattaž cjechaja, jalla nižta irata. ²²Adanž timpuquiztanpacha tii timpucama tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui sufričha jaknužt tsjaic̄ maataka majtz ora sufričha, jalla nižta ancha ayincan žejlčha. ²³Učhum kuzquiz zakaz ancha sufričha, Espíritu Santuchiz cjenami. Nii Espíritu Santuqui tsjii zuma adelanto učhum kuzquiz žejlčha. Jalla nuž cjen učhumqui ancha tjewža, juc'ant tsjan zuma kamañchiz cjisjapa. Učhumqui Yooz maatinacaž ctiquiztan nii zuma kamañchiz cjisnaquic̄ha. Nižaza učhum Yooz maatinaca cjican, ew

curpuchiz cjisnaquic̄ha. ²⁴Jalla nuž učhumnacaqui tjewža liwriitaž cjen. Čhjulunacat chertčhaja, jalla nii chertanaca ana tjewžta cjequic̄ha. ¿Jec žoñit chertanaca tjewznsajo? ²⁵Učhumnacaqui ana chertanaca tjewža. Yoozquitztan tjonñi zumanaca tjewža. Jalla nižtiquiztan pasinziz kuztan tjewstančha.

²⁶Jaknužt učhum zuma tjewzqui sufris awantizjapa yanapčhaja, jalla nižta irata Yooz Espíritu Santuqui učhum yanapčha tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. Učhumqui Yoozquitztan jaknužt mayiziz waquizičhaja, ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Espíritu Santupacha učhumnacalta ancha mayižinñičha, nižaza niipachaž ancha sint'ičha učhumnacalta. Nii Espíritu Santuž mayižintaqui žoñž tawkčtan ana chiiita cjesačha. ²⁷Espíritu Santuqui criichi žoñinacžta mayižinñičha Yooz Ejpž kuzcamakaz. Jalla nuž mayižinan kuzquiz zizñi Yooz Ejpqui nii Espíritu Santuž kuzquiz pinsitanaca zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui Yooz Espíritu Santuž učhumnacalta mayižintanaca zizza.

YOOZ EJPQUI NIIŽ MAATINACŽTAN ANCHA MUNAZIČHA

²⁸Yoozqui niiž pinsitacama žoñinaca kjawzičha, niiž maati cjiskatajo. Jalla nii kjawžta žoñinacaqui Yooztan zuma munazičha. Jalla nii munazita žoñinacžta Yoozqui čhjulu cjenami mantičha ninacžta zuma cjisjapa. Učhumqui nii zizza. ²⁹Yoozqui tuquitanpacha zizzičha, jecnacat niiž maatinaca cjisnačhaja, jalla nii. Nižaza tuquitanpacha Yoozqui niiž maatinaca utchičha, niiž zinta Majch irata cjisjapa, jalla nižta zuma cjisjapa. Jalla nuž Yoozqui pinsichičha, niiž zinta Majchqui jilir

jila cjisjapa, tjapa Yoozquin criichi žoñinac̄quiztan juc'ant honorchiz cjisjapa.³⁰ Yooz Ejpqui jecnacat niiž maatinaca cjisnačhaja, nii pinsichičha. Nižaza Yoozqui jecnacat kjawzizakazza. Nižaza Yoozqui jecnacat kjawztčhaja, jalla ninaca ana ujchiz cjiskatčha. Nižaza Yoozqui jecnacat ana ujchiz cjistčhaja, jalla ninaca juc'ant zuma kamañchiz cjiskatčha.

³¹Tjapa nii puntuquiztan učhumQUI, čkjaž iya cjequejo? Yoozqui učhumnacaltajapapančha. Jalla nižtiquiztan čject učhum atipasajo? Anaž čhjulumi. ³²Yoozqui niiž zinta Majch ana chjojchičha, antiz učhumnacaltajapa utchičha, učhum laycu ticjapa. Jalla nuž niiž zinta Majch utchiž cjen učhumnacaquz tjapa niiž zumanaca zakaz tjaaqičha, juc'ant zuma kamañchiz kamajo.

³³Nižaza Yooz illzta žoñinac̄japa anaž jecmi uj tjojtñasačha. Yoozpacha ninaca ana ujchiz cjiskatchičha.

³⁴Jalla nižtiquiztan čject Yooz illzta žoñinac̄quiz "Casticta cjistančha" cjican chiyasajo? Anaž jecmi. Jesucristučha ninac̄z laycu ticzioui. NekztaN ticziouz jacatatchičha. Anziqui Yooz Ejpž žew kjarquiz žejlčha, tjapa mantican. Jalla nii Jesucristupachačha učhumnacal ta tjurt'ižinñiqui. ³⁵Čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan munazičha: sufriS watanami, llaquinaca watanami, chjaawjkatñi watanami, mach'a watanami, ana zquití žejlž watanami, ana waliž tjonanami, ana wali ticz watanami, čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan munazičha. ³⁶Cjirta Yooz takuqui tuž cjičha:

"Yooz partiquiz žejlčiž cjen učhumnacaquí sufriCAN sufriCAN zapuru ticzmayažtakaz žejlčha.

Učhum quintra žoñinacaquí tantiičha, criichi žoñinacaž contaj cjila, cjican. Conz uuzanacažtakaz učhumnacaquí nayčha".

³⁷Pero čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan panž munazičha. Nižaza čhjulunacaž watanami učhumnacaquí Jesucristuž cjen tjapa nii anawalinac̄quiztan atipaquičha. ³⁸Anaž čhjulumi Yooz učhumnacatan ana munazikati atasacha: anaž ticzmi, anaž žetimi, anaž anjilanacami, anaž mantinñinacami, anaž poderchiznacami, anaž anztan žejlñinacami, anaž jaztan žejlñinacami, ³⁹anaž tsewcta poderanacami, anaž tii yokquiz žejlñi poderanacami, anaž čhjul paatanacami Yooz učhumnacatan ana munazikati atasacha. Yoozqui učhumnacatan panž munazičha, učhumnacatan Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cjen.

JUDIO WAJTCHZIŽ ŽOÑINACA

9 ¹Tsjilla cjesačha. Jalla tii puntuquiztan wejrqui zuma razunapal cjiwčha. Jesucristužquiz kuzziz cjen razunal chiyučha, anal toscara chiyučha. Espíritu Santuqui wejt kuz zizza. Lijituma cjiwčha.

²Ancha llaquizučha, nižaza wejt kuzquiz anchal cjuñznučha wejt judío wajtchiz žoñinac̄quiz. ³Wejt judío žoñinacaquí Jesucristuž partiquiz cjiskattasaž niíqui, wejrqui Jesucristužquiztan t'akžtacama cjis pectasačha. Nižaza wejrqui ninac̄z laycu infiernuquin castictacama cjitasacačha. Ninacaquí wejt parti žoñinacačha. ⁴Israel majchmaatinacquiztan tjonchiž cjen, ninacaquí Yooz illzta žoñinacačha. Yoozqui judío žoñinac̄quiz persun honora tjeezičha. Nižaza Yoozqui

judío zoñinacčtan acuerdunacquiz luzzičha. Nižaza Yoozqui Moisesquiz lii tjaachičha ninacčtajapa. Nižaza Yoozqui, jaknužt niižquiz sirwiz waquizičhaja, jalla nii cuzturumpinaca ninacčquiz tjaachičha. Nižaza tuqui timpuquiz Yoozqui ninacčquiz takunaca tjaachičha, jaztanaqui tsjii Liwriňi tjonaquičha, nii. ⁵ Učhum judío zoñinacč tuquita atchi ejpnacaqui Yooziž illztatačha. Jaziqui učhum judío zoñinacč majchmaatinacquiztan tjoniňitačha Cristuqui. Nekztan zoñž curpuchiz cjissičha. Cristučha tjapa mantíni Yoozpzachaqui. Nižaza wiňaya honorchiz cjila. Nužoj cjila. Amén.

⁶Tjapa Israel cjita tuquita ejpž majchmaatinacaqui anačha ultim lijitum Israel wajtchiz zoñinaca, nižaza anačha Yooz wajtchiz zoñinaca. Tjapa judío zoñinacami ana Yooz maatinacaž cjenami, Yooz takuqui cumplissičha. ⁷Nižaza tjapa Abrahamž majchmaatinacaqui anačha ultim lijitum Abrahamž familiaqui. Cijirta Yooz takuqui Abrahamž puntuquiztan tuž cjičha: "Am ultim majchmaatinacaqui am majch Isaacčquiztan okaquičha". ⁸Jaziqui wejrqui cjiwčha, tjapa Abrahamžquiztan ojkñi majchmaatinacaqui anačha ultimu Yooz maatinaca, nii. Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachičha, tuž cjičan: "Weriž chiita timpuquiz quejpžcačha, wejt taku cumplizjapa. Jalla nii weriž quejpžquizcama am Sara cjiti tjunqui tsjii majch mataquičha". Nekztan Abrahamqui nii taku catokchičha. Nižaza Yoozqui tjapa niiž taku catokñi zoñinacčquiz nayčha, ninacaqui ultim lijituma Abrahamž majchmaatinacačha, nii.

¹⁰Tsjilla cjesačha nii puntuquiztan. Učhum Isaac tuquita atchi ejpqui

Rebeca cjiti tjunchizza. Nii lucutiňiqui pucultan majchnacchitztačha. ¹¹⁻¹³Nii pucultan ocjalaž ima matan, nižaza ima zuma ana zuma paan, Yoozqui Rebecaquiz cjichičha, tuž cjičan: "Am jilir majchqui niiž majchmaatinacčtanpacha niiž lajkžquiz piyunanaca cjequičha niiž lajkž majchmaatinacčquizpacha". Nižaza cjjirta Yooz takuqui tuž cjičha: "Jacob pecchinčha. Esau ana pecchinčha". Jaknužt Yooz pinsitčhaja, jalla nuž illzičha. Paatanacquiztan jama ana illzičha Yoozqui. Pero niiž pectacama illzičha, nižaza kjawzičha niiž partiquiz cjisjapa.

¹⁴Jalla nii puntuquiztan čkjaž iya cjequejo? ¿Yooz ana lijituma paajo? Anaž cjesačha. Yoozqui lijituma panž paačha. ¹⁵Yoozqui Moisesquiz cjichičha, tuž cjičan: "Wejt munaňpacama wejt okzñi kuz tjeeznučha, nižaza wejt munaňpacama favora paaznučha". ¹⁶Ana zoñž munaňpacama, nižaza ana zoñž langžtacama Yoozqui okža. Pero Yoozqui persun kuz munaňpacama okža. ¹⁷Cijirta Yooz takuqui tuž cjičha: Yoozqui Egipto nación chawc jiliržquiz cjichičha: "Wejrqui am utchinčha chawc jiliri cjisjapa. Jalla nuž am utchinčha, am quintra wejt azi tjeezjapa, nižaza tjapa tii zoñinacčquiz weriž paata quintu mazta cjisjapa". Jalla nuž cjičičha Yoozqui. ¹⁸Yoozqui persun kuz munaňpacama okža, nižaza persun kuz munaňpacama zoñinacč kuz chojruzakaz cjiskatčha. Jalla nižta kjanapachačha.

¹⁹Cunamit tsjiiqu cječhani, tuž cjičan:

—Jalla nižta cjen, čkjažtiquiztan Yoozqui zoñinacč ujquiztan casticaquejo? ¿Jec zoñít Yooz pinsita quintra kamasajo?

²⁰Jalla nižta chiiñižquiz pewcznačha, ċject amjo Yooz quintra ch'aazjapajo? ²¹Tsiji ojchqui niiž paañižquiz chuchasajo, “Kjažtiquiztan wejr nižta paajo?” cjicanajo? ²²Tsiji ojch paañiqui čhjulumi paasačha ljocquitzanaqui. Ljocquitzan paasačha tsiji ancha c'achja ojchlla pijjatanacžquiz joojoota cjisjapa. Nižaza ana zuma cheechi ojch paasačha, zapuru joojoota cjisjapa.

²²Jalla nižta iratačha Yoozqui. Yoozqui tsiji žoñinaca utchičha, casticta cjisjapa. Jalla nuž utchičha, niiž azi tjeezjapa, nižaza niiž uj quintra žawjz tjeezjapa. Jalla nuž tjeenzí peccanami Yoozqui pasinziz kuztan nii ana wal žoñinaca awantičha, casticz tjuñicama. ²³Nižaza Yoozqui yekjap žoñinaca utchičha, niiž okžta cjisjapa. Tuquitanpacha nii žoñinaca tjaczíčha, arajpachquin zuma honorchiz cjisjapa. Nižaza Yoozqui nii žoñinacžtan okzñi kuztan žejlčha, niiž juc'ant okzñi kuz tjeezjapa. ²⁴Učhum zakaz Yoozqui kjawzičha, niiž okžta žoñinaca cjisjapa. Judío wajtchiz žoñinacami ana judío wajtchiz žoñinacami, tjapa učhumqui Yooz okžta žoñinacħumčha. ²⁵Jalla nii puntuzakaz Yoozqui Oseas cijrta liwruquiz tuž cjičha:

“Ana Yooziž illzta žoñinacaqui Yooziž illzta žoñinaca cjequičha. Nižaza tuqui ana pecta žoñinacaqui anziqui Yooziž pecta cjequičha”.

²⁶Nižaza tuquiqui judío žoñinacaqui cjichičha: “Ančhucčha anaž Yooz wajtchiz žoñinacaqui”. Pero tii timpuquiz nii iñarta žoñinacaqui “zejtni Yooz maatinacaž cjequičha”.

²⁷Israel žoñinacž puntuquitzan Isaías profetaqui tuž cjichičha: “Israelž majchmaatinacaqui ancha tama želaquicičha, kot at pjilažtakaz, jalla nižta miraquičha. Jalla nuž mirchi

cjenami, tsiji kjaž žoñinacakaz liwriitaž cjequičha. ²⁸Yooz Jiliriqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz niiž chiita taku cumplaquičha, panž apura cumplaquičha”. ²⁹Jalla nii puntuzakaz Isaías profetaqui mazinchičha tuž cjican:

“Walja azziz Yooz Jiliriqui tsiji učhum majchmaatinaca ana liwriitasaž niiqui, tjappacha ticztasačha Sodoma wajtchiz žoñinacažtakaz, nižaza Gomorra wajtchiz žoñinacažtakaz”.

JUDIO ŽOÑINACAQUI UJQUIZ TJOJTSIA

³⁰¿Kjaž cjequejo nekztanajo? Tuquiqui ana judío žoñinacaqui ana importichičha Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Jaziqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissičha. ³¹Nižaza judío žoñinacaqui Moisés lii jaru kamz pecatčha, Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Pero nii lii jaru ana zumpacha kami atchičha. ³²¿Kjažtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisni atatjo? Ninaca persunpacha lii jaru kamtiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjis pecchičha. Pero ana atchičha. Nižaza nii lii jaru kamz peccan, juc'ant ujchiz cjissičha, Jesucristužquin ana kuz tjaachiž cjen. Jaknužt tsiji mazquiz tejžcu tjojtsaja, jalla nižta irata Jesucristužquitzan ujquiz tjojtsičha. ³³Jalla nužpacha cijrta Yooz takuqui cjičha:

“Žoñinaca nonžna; wejrqui Sión cjiita wajtquiz tsiji utčha. Jalla niižquitzan žoñinaca ujquiz tjojtsnaquičha. Tsiji maztakaz niižquitzan žoñinaca t'eznaquičha. Pero jakzilt niižquiz kuz tjaāchaja, jalla niiqui ana inakaz kuz tjaāquicičha. Ana incallta cjequičha”.

10 ¹Jilanaca, cullaquinaca, judío
žoñinaca liwriitaj cjila, jalla
nužucha weriž kuzquiz pectaquí.
Nižaza jalla nužucha weriž Yoozquin
mayiztaqui. ²Ninac̄z puntuquitztan
wejrqui ticlaracha, ninacaqui Yooz
sirwiz pec̄ha, nii. Pero Yooz sirwiz
puntu ana zuma intintazza. ³Jaknužt
Yoozqui žoñinaca ana ujchiz, nižaza
zuma cjiskatčhaja, jalla nii Yooz pinsita
ana zizza. Ninacaqui persun kuzquiz
pinsitacamakaz Yooz yujcquiz zuma
cjis pec̄ha. Jalla nižtiquiztan Yooz
pinsitiquiz ana importichičha; nižaza
Yooz taku ana nonža. ⁴Jesucristuqui
Moisés lii nužquiz apatatskatchičha.
Jaziqui jakziltat Jesucristužquiz kuz
tjaachaja, jalla niikaz Yooz yujcquiz
zuma cjisnaquic̄ha, ana ujchiz.

⁵Yooz yujcquiz zuma cjis
puntuquitztan Moisesqui tuž cjiırchičha:
"Jakziltat wejt lii jaru kamčhaja, jalla
niíqui Yooztan kamaquic̄ha, lii jaru
kamchiž cjen". Pero žoñinacaqui
nuž kami anapan atčha. ⁶Jaziqui
Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjenkaz
Yooz yujcquiz zuma cjesačha. Jalla
nii puntuquitztan tužučha. Ančhuca
kuzquiz ana pinsaquičha, tuž cjian:
"¿Ject arajpacha yawasay?" (Jalla
nuž cjian, Jesucristo chijwkatz
pec̄ha.) Ana čhul žoñimi nižta
paasačha. ⁷Nižaza ančhuca kuzquiz
ana pinsaquičha, tuž cjian: "¿Ject
ticzi žoñinacžquin okaqui?" (Jalla
nuž cjian, Jesucristo ticquitztan
jacatatskatz pec̄ha.) Ana čhul
žoñimi nižta paasačha. ⁸Pero čhul
žoñimi Yoozquin kuz tjaachiž cjen
Yooz yujcquiz zuma cjisnasačha.
Yooz yujcquiz zuma cjisqui jalla
tužučha. Liwriiňi taku ančhucalta
žejlčha, Yoozquin kuzziz cjisjapa.
Nii taku ančhuca atžtan parlasačha,
nižaza ančhuca kuztan catokasačha.

Jalla nii liwriiňi takuqui tužučha:
Jesucristužquiz kuz tjaaquiž niíqui,
liwriita cjequic̄ha, nii. Jalla niipacha
wejrnacqui paljayučha. ⁹Ančhucqui
ticlarstančha, Jiliripančha
Jesucristuqui, cjicanaqui. Nižaza
ančhuca kuzquiz criistančha, Yoozqui
Jesucristo ticquitztan jacatatchičha,
jalla nii. Jalla nekztan liwriita
cjequic̄ha. ¹⁰Žoñinacaqui tjapa kuztan
criistančha, nekztan Yooz yujcquiz
zuma cjequic̄ha, ana ujchiz. Nižaza
persun tawkižtan "Jesucristužquiz
kuz tjaac-učha" cjican ticlarstančha,
nekztan liwriita cjequic̄ha.

¹¹Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Jakziltat Yoozquin kuz tjaachaja, jalla
niíqui ana inakaz kuz tjaaquiž".
¹²Judío žoñinacžtanami yekja wajtchiz
žoñinacžtanami Yooz yujcquizi qui
tsjii parijukazza. Yooz Jiliričha tjapa
žoñinacžta Jiliriqui. Jakziltat liwriita
cjisjapa Yoozquiz mayizičhaja, jalla
niížquiz Yoozqui okznaquic̄ha; nižaza
liwriyaquic̄ha. ¹³Jalla nužpacha cijirta
Yooz takuqui cjičha: "Jakziltat Yooz
Jiliržquiz mayizičhaja, jalla niíqui
liwriita cjequic̄ha". ¹⁴Pero žoñinacaqui
Yoozquin ana criyauqiž niíqui, čkjažt
nii žoñinacaqui Yoozquin mayizasajo?
Nižaza Yooz puntuquitztan ana
nonzitažlaj niíqui, čkjažt Yoozquiz
criyasajo? Nižaza Yooz puntu paljayñi
žoñi ana želaquiqiž niíqui, čkjažt nonzni
cjesajo? ¹⁵Nižaza Yooz puntu paljayñi
žoñinaca ana cuchanžquitažlaj niíqui,
čkjažt Yooz puntu paljaya cjesajo.
Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:
"Ancha zumačha Yooz puntu paljayñi
žoñinacaqui. Paljaya Yooz taku
catokču, Yooztan žoñinacžtan wali
cjiskatasačha".

¹⁶Pero wacchi žoñinacaqui paljaya
Yooz taku ana juyzu paačha. Jalla
nužupan Isaíasqui cjichičha: "Yooz

Jiliri, ĥject wejrnacaň paljayta takunaca criijo? Tsjii kjažukazza criichiqui".¹⁷ Jaziqui Jesucristuň puntu paljaytažlaja, nii puntu nonžta cjesačha. Nižaza Jesucristuň puntu nonžcu, žoñinacaqu i niíquin kuz tjaasačha.

¹⁸Wejr pewcznučha, ¿Judío žoñinacaqu ana nonzejo? Nonzipančha. Yooz takuqui cjičha:

"Tjapa kjutnii tii yokchiz žoñinacžquizqu i nii liwriiňi taku mazmaztačha. Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlňi žoñinacaqu i nii taku nonža".

¹⁹Tsjiižtan wilta pewcznučha, ¿Israel wajtchiz žoñinacaqu ana intintazzikaya? Tuquiqui judío žoñinacž puntuquiztan Moisesqui cjichičha:

"Yoozqui ančhucaquiz iñiziskataquicičha, yekja wajtchiz žoñinacžquiztan. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz žawjkataquicičha tuquita ana Yooz pajni wajtchiz žoñinacžquiztan".

²⁰Nekztanaqu Isaiasqui ana ekscu, tuž chiichičha:

"Ana werar Yooz pecñinacaqu ultimquizi qui Yooz pajchičha. Nižaza Yoozqui persunpacha tjeezičha tuquita ana niíquiz pecñinacžquiz".

²¹Yooz Ejpqui Israel wajtchiz žoñinacž puntuquiztan tuž cjičha:

"Zita zita wejrqui ančhuc kjawznatučha wejtquin tjonajo. Ančhuczti anaž wejt kjawžta cazza, antiz wejt quintrakazza".

CRIICHI JUDIO ŽOÑINACA ŽEJLČHA

11 ¹Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznučha, ¿Yoozqui niíz tuquita illzta žoñinaca chjatkato? Anapanž cjesačha. Wejrpacha

Israel wajtchiztčha, Abrahamž majchmaatitčha, nižaza Benjaminž parti žoñtčha. ²Tuquitanpacha Yoozqui Israel žoñinaca illzičha. Jalla nižtiquiztan anaž chjatkatasāčha. ³Jalla Elfás puntuquiztan ana cjuňo? Elfás puntuquiztan cjjrta Yooz takuqui tuž cjičha: Eliasqui Israel žoñinacž ujnaca Yoozquiz tjeezičha, tuž cjičan: ⁴"Yooz Jiliri, ninacaqu amiž cuchanžquita profetanaca conchičha. Nižaza am sirwiz altaranaca pajlchičha. Wejrqui am sirwiňi zinalla želučha. Ninacaqu wejr zakaz conz pecčha". Jalla nuž cjichičha Eliasqui. ⁵Nekztan Yoozqui Eliasquiz tuž kjaazičha: "Wejtajapa pakallawk warank žoñinaca čhjetzinčha. Ninacaqu Baal cjeta žoñiž paata yooz yujcquiz anapan quillzičha". ⁶Jalla nižta irata tii timpuquiz zakaz tsjii kjaž judío žoñinacaqu Yooz partiquiz žejlčha. Yoozqui ninacžquiz okču, illzičha. ⁷Nii criichi judío žoñinacaqu Yooziž okziž cjenkaz illztačha. Jalla nižtiquiztan ana ninacž kamtiquiztan illztačha. Ninacaž kamtiquiztan illzta cjisasaž niíqui, Yooz okzqui inakaz cjisasačha.

⁷¿Jazic kjaž cji? Israel wajtchiz žoñinacaqu ujquitztan liwriita cjis pecatčha. Pero ana liwriitatačha. Yooziž illztnacaqu ninaca alajakaz liwriitačha. Parti Israel žoñinacazti chojru kuzziz cjissičha. ⁸Jalla nii chojru kuzziz žoñinacž puntuquiztan cjjrta Yooz takuqui tuž cjičha:

"Yoozqui Israel žoñinacžquiz niíz puntu ana intintiňi kuzziz cjiskatchičha. Jalla nižtiquiztan ninacaqu Yooz puntu cherçanpacha ana cherñižtakaz cjiskatchičha, nižaza Yooz puntu nonzcanpacha ana nonznižtakaz cjiskatchičha.

Anzta tii timpucamaž nižta
žejlčha".

⁹Nižaza Davidqui Yooz tawk liwruquiz
tuž cjirchičha:

"Yoozquin ana kuzziz žoñinaca
žejlčha. Yooziž tjaatanacaqui
ninacžquiz ujquiz tjojtskatla.
Tsjii trampažtakaz cjila, ujquiz
tjojtskatzjapa. Nižaza ninaca
t'ezinla, ninacž uj paatiquiztan
jama casticta cjisjapa.¹⁰Zur
žoñinacažtakaz žejlcan Yooz
puntu ana cherñi cjila. Nižaza
ninacž tajqui chutunzižtakaz
cjila, ana walinacaž tjonchiž
cjen".

YEKJA WAJTCHZ ŽOÑINACŽ PUNTU

¹¹Jalla nižtiquiztan wejrqui
pewcznučha, Israel wajtchiz
žoñinacaqui ujquiz tjojtsiž cjen,
ćwiñaya chjatkatta cjesajo? Anapanž
cjesačha. Israel wajtchiz žoñinacaž
liwriiñi tawkquiz ana juyzu paachiž
cjen, nii liwriiñi takuqui yekja
wajtchiz žoñinacžquiz paljaytačha,
Israel žoñinacžquiz p'ekinchayzjapa,
Yoozquin kuz tjaajo. ¹²Israel žoñinacaž
liwriiñi taku ana juyzu paachiž
cjen parti žoñinacžtajapa zuma
cjissičha. Nižaza ninacaž Yoozquitzan
jaytitiquiztan yekja wajtchiz
žoñinacžtajapa wali cjissičha. Jalla
nižtiquiztan Israel žoñinaca wilta
Yooz partiquiz cjisnan tsjan juc'ant
zumaž cjisnaquiciha yekja wajtchiz
žoñinacžtajapa.

¹³Anziqui ančhuc yekja wajtchiz
žoñinacžquiz chiyučha. Wejrqui
yekja wajtchiz žoñinacžquiz
cuchanžquita apostoltčha. Jalla
nižtiquiztan wejt apóstol kamaña
anchal importayučha, ¹⁴wejt judío

sarchiz žoñinaca p'ekinchayzjapa,
nižaza tsjii kjažu liwriita cjisjapa.

¹⁵Judío žoñinacaž chjatkattaž cjen
yekja wajtchiz žoñinacaqui pertunta
cjissičha, Yooztan wali cjisjapa. Jalla
nižtiquiztan nii judío žoñinacaž
wilta Yooz partiquiz risiwta cjis cjen,
žoñinacaqui tieziquiztan jacatatchi
cjisnaquiciha. ¹⁶Judío žoñinacž tuquita
atchi ejpnacaqui Yooz partiquiz
želetčha. Jalla nižtiquiztan tsjii tjonñi
timpuquiz judío žoñinacaqui Yooz
partiquiz wilta cjisnaquiciha. Jaknužt
primir paata t'antaqui zumažlaja, jalla
nekztan tjapa nii t'anti mazaqui zuma
zakazza. Nižaza tsjii munti sep'aqui
zumažlaj niiqui, nii tsijtñi muntiqui
zuma zakazza.

¹⁷Tsjii judío žoñinacaqui munti
itzanacažtakaz ts'ojrtačha. Nižaza
ančhuc yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii
ana pecta munti itzažtakazza. Pero
ančhucqui judío žoñinacž cjenpacha
apjattacha, nii zuma muntiž cjen wali
zakaz cjejajo. Nii zuma muntiqui
Yooz partičha. ¹⁸Ančhucqui jalla nuž
apjattiquiztan, anaž judío žoñinaca
iñaraquiciha. Jakziltat iñaračhaja, jalla
niiqui tuž cjuñz waquizičha, ančhucqui
nii sep'až cjen žetifčhucčha. Ana
ančhucaž cjen nii sep'a žejtčha. Nii
sep'ačha judío žoñinacaqui. Cristučha
tsjii judío žoñiqui. Jalla niiž cjen
ančhucqui ew žeti tanzinčhucčha.

¹⁹Yekjapanacaqui cunamit cječhani,
"Nii itsanacaqui ts'ojrtačha wejrnama
apjatžta cjisjapa". ²⁰Razunaž niiqui.
Ana Yoozquin kuz tjaachiž cjen judío
žoñinacaqui chjatkattačha. Ančhuczti
Yoozquin kuz tjaachiž cjen jalla nii
alajakaz Yooz partiquiz žejlčha. Jalla
nižtiquiztan anačha mitarazi kuzziz
cjella. Antiz humilde kuzziz cjee,
Yooz rispitcan. ²¹Yoozqui ana kuz
tjaani judío žoñinacžjapa quintra

cjissižlaj niiqui, ančhucajapa zakaz quintra cjisnaquiciha ana niižquiz kuzzizlaj niiqui. ²²Yoozqa okzñimi nižaza casticñimi, jalla niiž tantiya. Yoozquitzan zarakñi žoñinacžjapa casticñipančha. Nižaza niižquin kuz tjaaninacžjapa okzñipančha. Ančhucqui tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui ančhuc tira okznaquiciha. Ančhucqui ana tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui ančhucaquiz zakaz chjatkataquiciha. ²³Nii chjatkatta judío žoñinacaqu qui wilta Yoozquin kuz tjaakuíž niiqui, wilta Yoozqui ninaca ricujaquiciha. Yoozqui ricujzmi atčha, Yooz partiquiz cjisjapa. ²⁴Ančhucqui yekja wajtchiz žoñinacačha, ana pecta munti itzanacačtakaz. Ana Yooz partiquiz želan Yoozqui ančhuc niiž partiquiz apjatchičha, yekja wajtchiz žoñinacaž cjenami. Jalla nižta watan, judío žoñinacaqu Yooz partiquiz wilta apjatžqui tsjan pjasilačha, tuquiqui Yooz partiquiz žejlchiž cjen.

JUDIO ŽOÑINACAQUI YOOZQUIN KUZ TJAAQUIČHA

²⁵Jilanaca, cullaquinaca, tsjii tuquita ana zizta taku ančhucaquiz zizkatz pecučha, ana mitaraz kuzziz cjisjapa, "Wejrnacqui ziziž žoñtčha" cjicanaqui. Jalla tuž zizkatz pecučha: Yoozqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz niiž partiquiz cjiskatz pecčha. Jakziltanacžquiz Yoozqui niiž partiquiz luzkatz pecčhaja, jalla ninacaqui luzaquiciha. Tjapa nii Yooziž pecta žoñinaca Yooz partiquiz luzcama, jalla niicama Israel žoñinacaqui chojru ana intintiňi kuzziz cjequiciha. ²⁶Jalla nekztanaqui tjapa nii timpuquiz žejlňi Israel žoñinacaqui liwriita cjequiciha. Jalla nuž cijirta Yooz takuqui cjičha:

"Sió wajtquitzan tsjii
Liwriiňi qui tjonaquiciha. Jacobž

majchmaatinacquitzan ana zum kamaňanaca jaytiskataquiciha.
²⁷Jalla nekztanaqui wejrqui ninacžtan compromitačha, ninacž ujnaca pertunačha, nii".

²⁸Tii timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz liwriiňi tawk quintračha, nižaza Yooz quintračha, ančhucalata wali cjisjapa. Jalla ninaca Yooz quintraž cjenami Yoozqui ninacžtan munazičha, ninacž tuquita atchi ejpnaca illziž cjen. ²⁹Yoozqui tjaacanpacha anaž niiž tjaataqui kjaňasačha. Nižaza Yoozqui illžcupacha, ana chjatkatasaccha. ³⁰Tuquiqui ančhucqui Yooz ana cazziňchucčha. Anziqui ančhucqui Yooziž pertuntačha, ninacaž ana Yooz cazziž cjen. ³¹Tii timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz ana cazzza. Jalla nuž cjenami tii jarquin ninacaqui Yooziž pertuntaž cjequiciha, jaknužt ančhucqui pertunta cjistčhaja, jalla nižta. Jalla nižta Yoozqui niiž okzñi kuz tjeeznaquiciha. ³²Yoozqui tsjii pariju tjapa žoñinacž ujnaca tjeezicaha, niižquiz ana cazta, jalla nii. Jalla nuž tjeezicaha tjapa žoñinacžquiz tsjii pariju niiž okzñi kuz tjeezjapa.

³³¡Ancha juc'anti zumačha Yoozqui! Ancha zuma pinsitanacchizza. Nižaza Yoozqui tjapa intintazza. Nižaza Yooziž pinsitanaca anaž jecmi zuma intintasačha. Yooz pjalan anaž jecmi niižquiz mitisasačha. ³⁴¿Ject Yooz Jilirž pinsitanaca intintasajo? ¿Ject Yooz Jiliržquiz tjaajnasajo? ³⁵¿Ject Yooz Jiliržquiz ayňi cjisjapa tjaasajo? Anaž jecmi. ³⁶Tjapa Yoozquitzan tjončha. Nižaza tjapa niiž cjen žejlčha. Nižaza tjapa niižtacamačha. Yoozqui wiňaya honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

YOOZ KUZCAMA KAMZ PUNTU

12 ¹Jilanaca, cullaquinaca, Yooz ančhuc okziž cjen ančhucaquiz

chiižinučha, ančhuca persun curpu Yoozquin tjaas, tsjii žejtñi wilanaäztakaz. Ančhuca persun curpu Yooztajapakaz cjee, ana zinta uj paacan. Nuž cjen Yoozqui cuntintuž cjequic̄ha. Jalla nižtačha Yooz ultim lijituma sirwizqui.

² Jaknužt tii muntuquiz ana criichi žoñinaca kamčhaja, jalla nižta ančhucqui ana kama. Antiz ančhucaz pinsitanacaž campiita cjee, Yooz pinsitanacaž irata cjejajo. Tjapa ančhuca kamaña zuma cjee. Jalla nekztan Yooz kuz zizniž cjisnaquic̄ha. Yooz kuzqui zumapančha, nižaza Yooz kuzcama kamzqui Yoozquiz cuntintu cjskatačha, nižaza Yooz kuzcama kamcan ančhucqui zumapan cjequic̄ha.

³ Yoozqui wejr okžcu apóstol puestuquiz wejr utchičha. Jalla nižtiquiztan tjapa ančhucaquiz chiižinučha, persun puntuquiztan anačha pinzizqui, "Wejrqui tsjan zumtčha" cjcicanaqui. Jalla nuž pinziz anaž waquizičha. Antiz zapa mayni persun kamañ puntuquiztan zuma razunchiz pinziz waquizičha. Cjuñzna, Yoozqui zapa maynižquiz tsjii kamaña tjaachičha, Yoozquin kuzziz cjtiquiztan jama. Jazioui ana mitarazi kuzziz cjee. ⁴Tsjii curpuquiz wacchi partinaca žejlčha. Punta punta žejlčha, cherñi, nonzni, lanzni jalla nižta.

⁵ Jalla nižta irata Cristuž partiquiz žejlčha. Učhumqui tamaž cjen tsjii pariju Cristuž partiquizkaz žejlčha, tsjii curpužtakazza. Cristuž partiquiz žejlčan, učhumnacaqui tsjii kuzziz uniru žejlčha.

⁶ Yoozqui zapa maynižquiz yekja yekja kamaña tjaachičha, jaknužt munčhaja, jalla nuž. Jalla nii tjaata kamañ jaru kama. Yooziž tjaata taku parliñi kamañchižlaj niíqui, jalla nii kamañquiz zuma kama, Yoozquiz tjapa kuzquiztan jama. ⁷Iclizquiz

yanapñi kamañchižlaj niíqui, zuma yanapz waquizičha. Yooz puntu tjaajini kamañchižlaj niíqui, zumapan tjaajinz waquizičha. ⁸Yoozquin kamzjapa p'ekinchayñi kamañchižlaj niíqui, zumapan p'ekinchayz waquizičha. Yoozquin cusasanaca tjaani kamañchižlaj niíqui, tjapa kuztan tjaaz waquizičha. Icliza irpiñi kamañchižlaj niíqui, zumapan irpiz waquizičha. T'akjir žoñinacžquin okzñi kamañchižlaj niíqui, zuma cuntintu yanapz waquizičha.

ZUMAPAN KAMAQUIČHA

⁹Tjapa kuztan porapat lijitum zuma munaziñi cjee. Ana zuma paaznaca anapan pecá. Pero zuma paaznaca tjapa kuztanpan paa. ¹⁰Porapat oksaspančha. Zuma kuztan parti hermanonacžquiz rispitaquic̄ha, anačha tsjiiž rispitskaz tjewzqui.

¹¹ Ana jayrazñi kuzziz cjee, pero c'unchi kuzziz cjee Yooz sirwizjapa. Nižaza tjapa kuztanpan Yooz sirwa.

¹² Arajpach zumanaca tjewžcan, cuntintuž kama. Llaquinacaž tjonanami pasinziz kuzziz kama. Yoozquin parlicanpan žela.

¹³Criichi žoñinacaž t'akjiri želan, panž yanapa. Tjonzñinaca tjonan, panž kjawžna.

¹⁴Ančhuca quintra žoñinacžtajapa Yoozquitztan mayižinaquic̄ha, ninaca zuma cjisjapa. Anaž quintra chiichiyaquic̄ha. Antiz mayižinaquic̄ha.

¹⁵Cuntintu žejlñi žoñinacžtan cuntintuza cjee. Kaañi žoñinacžtan chicazaž kaaazna.

¹⁶ Porapat zuma munazican kama. Anačha mitarazi kuzziz tucquin cjis pecsquii. Pero humilde kuzziz wirquin cjcian cuntintuž cjee. Anačha "Wejrqui zuma ziziñ žoñtčha" cjee.

¹⁷Tsjiiqui ančhuca quintra paachiž cjen, ančhucqui anačha nižtapacha quintra tjepunzqui. Zumapanž paazjapa tjapa kuz tjaa. ¹⁸Nižaza ančhucqui tjapa žoñinacžtan zuma kama, attacama. ¹⁹Pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucpacha anačha quintra tanassa. Yoozpachaž ančhuca quintranaca casticaquičha. Jalla nuž cjirta Yooz takuqui cjičha: "Yooz JiliriQUI tuž cjičha, 'Wejrjicha quintra žoñinaca castiquiñtqui. Wejr casticačha' ". ²⁰Nižaza Yooz takuqui cjičha: "Ančhuca quintra žoñinacaž čheri eecziž cjen, čheri ona. Nižaza kjaz kjara passiž cjen, kjaz ona. Jalla nuž paažcuqui nii žoñinacžquiz azkataquičha". ²¹Tsji žoñiqui ančhuca quintra paasačha. Ančhuczti ana nižtapacha tjepna. Pero nii quintra žoñžquiz zumžtanž paacan jalla nuž atipa.

13 ¹Tjapa žoñinacaqui gobiernuž mantitanaca caz waquizičha. Yoozqui mantiz poder tjaaccha tiižquizimi niižquizimi. Yoozqui jilirinacžquiz poder tjaachičha mantizjapa. ²Jalla nižtiquiztan jakziltat jilirž quintra cječhaja, jalla niiqui Yooziž utžta žoñž quintračha. Nižaza nii quintra žoñinacaqui casticta cjequičha. ³Zuma paaňi žoñinacaqui anaž jilirinacžquiz eksnasačha. Antiz ana zuma paaňi žoñinacaqui jilirinacžquiz eksnasačha. ¿Ančhucqui jilirinacžquiz ana ekscan kamz pecya? Zumapan kama. Nekztan nii jilirinacaqui ančhucaquiz walikaz cjican cjequičha. ⁴Jilirinacaqui zizcumi ana zizcumi Yooz sirwičha, ančhucalta wali žejlzjapa. Pero ančhucqui ana zuma paaquiž niiqui, eksnasačha. Jilirinacaqui casticž poderchizza, anačha inakaz nii mantiz puestu tanža. Ninacaqui Yooz sirwičha, nižaza

Yooz cuntiquiztan ana zuma paaňi žoñinaca casticčha. ⁵Jalla nižtiquiztan jilirinacž mantuquiz cjee, Yooz ana casticta cjisjapa, nižaza jilirinacžquiz tjapa kuztan czapánčha. ⁶Jalla nijapa zakaz ančhucqui impuestonaca pjojkz waquizičha. Mantiňi gobiernuqui Yooz sirwican impuestonaca packatčha.

⁷Tjapa jilirinacžtan zumapan cjee. Tsji tasa tjaaslaj niiqui, panž tjaa. Tsji impuesto pacz waquiziž niiqui, panž paca. Jakziltižquiz rispitz waquiziž niiqui, niižquiz panž rispita. Jakziltižquiz honora waytižinz waquiziž niiqui, niižquiz honora waytižina. ⁸Ana jecžtanami kajchiz žela. Pero porapat zuma munaziz waquizičha. Jakziltat žoñinacžtan zuma munazačhaja, jalla niiqui Yooz mantitanacaž cumpličha. ⁹Yooz mantita ortinanacaqui tuž cjičha: "Anačha adulteriuquiz žejlzqui. Anačha žoñi conzqui. Anačha tjañi zaazqui. Anačha toscara chiizqui. Anačha yekja žoñžta cusasa zmazqui". Jalla nii mantita ortinanacami nižaza tjapa mantitanacami cumplitaž cjequičha, tuž kamcan: "Jaknužta am persun kuztan zuma munazičhaja, jalla nuž žoñinacžtan zuma munaziz waquizičha". ¹⁰Jakziltat nižta zuma munazičhaja, jalla niiqui žoñinacž quintra anapan paaquičha. Jalla nižtiquiztan zuma munazican Yooz mantita ortinanaca cumpličha.

¹¹Jalla nuž kamcan, tii timpu naya. Nii nii žela. Tuquiqui Jesucristužquiz kuz tjaachinčumčha. Anziqui ultimu liwriiz tjuñiqui tsjan žcatzinžquičha. ¹²Tii kamz timpuqui waj tucuzinznaquičha. Nižaza Jesucristuž tjonz tjuñi žcatzinžquičha. Jalla nižtiquiztan ana zuma paaz kamañquiztan zarakzpan waquizičha. Zuma paaz kamañchiz

kamz waquizičha, tsjii zuma armichiz zultatužtakaz. ¹³Zuma kamcan zuma žoñižta ojklaya, kjanquitzakaz ojklaycan. Anaž pjijstanaca paacan, kama. Nižaza ana licchi kama. Nižaza ana adulteriuquiz žejlcan kama. Nižaza ana zuma kamañchiz ana kama. Nižaza žoñinacžtan ch'aascan ana kama. Nižaza žoñinacžtan iñisican ana kama. ¹⁴Tsjii zuma armichiz zultatužtakaz Jesucristo Jilirž kuzcama kama. Uj paaz pecní kuz pinsitanacžquiz ana kuz tja, nii jaru kamzjapa.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI PUNTA PUNTA PINSAQUIČHA

14 ¹Tsjii llajlli kuzziz criichi žoñiqui želan, niižquiz zuma risiwaquičha, pero niižtan ana payznakkatñi puntunaca ch'aas waquizičha. ²Tsjii criichi žoñiqui tantiičha, chjulumiž lulasačha, nii. Yekja criichi žoñiqui tantiičha, chjizwi ana lulasačha, nii. ³Nii chjulumi luljní žoñiqui nii yekja žoñžquiz ana iñarz waquizičha. Nižaza nii ana chjizwi luljní žoñiqui nii chjulumi luljní žoñžquiz anaž uj tjojtunz waquizičha. Yoozqui nii chjulumi luljníqu risiwchičha, niižquiz kuzziz cjen. ⁴Jalla nižtiquiztan nii Yooz sirwiňi žoñžquiz ana uj tjojtunz waquizičha. Niiž persun Yooz Patrunaqui niiž uj jwesnaquičha, ana zuma paachižlaj niiqui. Yoozquiz kuzziz cjenaqui ultimquiziqui walikaz cjesačha. Yooz Patrunaqui nii žoñžquiz wali cjiskatz atčha niiž aztanaqui.

⁵Tsjii puntužtan chiižinučha. Tsjii criichi žoñiqui "Tsjii tjuñinacaqui chawc tjuñinacačha" cjičha. Yekja criichi žoñizti cjičha, "Tsjii parijučha tjuñinacaqui". Zapa mayni persun kuzquiz zumpacha tantiižcuqui, jalla

nii tantiita jaru kama. ⁶Tsjii criichi žoñiqui tsjii chawc tjuñi wartaquiž niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa wartiyaquičha. Tsjii criichi žoñizti nii tjuñi ana wartčhaja, jalla niiqui Yooz honora waytita cjisjapa nižta ana wartčha. Nižaza tsjii čhjulumi luljní žoñiqui Yoozquin graciás cjižcu jalla nuž lulaquiž niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa lulaquičha. Nižaza yekja criichi žoñiqui ana chjizwi lulaquiž niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa ana luljčha. Nižaza ana luljchiž cjen niiqui Yoozquin graciás cjican chiiz waquizičha.

⁷Anaž žoñinacaqui inakaz kamčha, nižaza anaž inakaz ticža. ⁸Učhumqui tii muntuquiz kamcan Yooz Jiliržtajapapanž kamčha. Nižaza ticzcan Yooz Jiliržtajapapanž ticža. Jalla nižtiquiztan žeјtcanami ticzcanami Yooz Jiliržtajapapančhumčha. ⁹Jalla niijapa Jesucristuqui ticzičha, nižaza jacatatchičha, žeјtñi žoñžtami, ticzi žoñžtami tjapa žoñinacžta Jiliri cjisjapa.

¹⁰Jalla nižtiquiztan čkjažtiquiztan am criichi jilžquiz uj tjojtunjo? Nižaza čkjažtiquiztan am jilž quintra iñarjo? Tjapa učhumqui Yooz yujcquiz prisintistančha, niiž pjalžtaž cjisjapa.

¹¹Cjjrta Yooz takuqui tuž cjičha:

"Yoozqui ultimupanž cjičha,
'Wejt yujcquiz zapa mayni
žoñiqui quillznaquičha. Nižaza
zapa mayniqui wejtquin
rispitaquičha; nižaza wejt
honora chiyaquičha'".

¹²Jalla nižtiquiztan tjapa učhumqui Yoozqui quinta tjaastančha.

UJQUIZ ANA TJOJTSKATA

¹³Jalla nižtiquiztan učhumqui porapat ana iya ujnaca tjojtnaras

waquizičha. Pero tjapa učhumqui tuž tantiiz waquizičha, yekja jilžquiz anapanž ujquiz tjojtskatz munzqui.

¹⁴ Čhjul cudasami tsjii criichi žoñžquiz ana ujchiz cjiskatasačha. Jalla nii razuna zizučha, Jesucristo Jiliržquiz kuzziz cjen. Jalla niic nužupančha. Jakziltat “Tii cudas aqui ujchiz cjiskatčha” cjican tantiyāchaja, jalla niižquiz nii cudas aqui ujchiz cjiskatasačha.

¹⁵ Ančhuca lujltiquiztan tsjii criichi žoñž kuz payznakaquíž niiqui, nii čhjeriqui anaž lujlz waquizičha. Jalla nii čhjeri tira lulaquíž niiqui, amqui nii payznakskatň žoñžtan ana zuma munazičha. Yekja criichi žoñžquiz ana ujquiz tjojtskata, castica cjejajo. Jesucristuqui niižtajapa zakaz ticzičha.

¹⁶ Tsjii žoñžtaquí čhjulu lujlzmi walikaz cjesačha. Pero nii lujltaž cjen parti žoñinacaqui, “Ana zuma kamañchizza nii criichi žoñiquí” cječhaj niiqui, nekztań ana lujlz waquizičha.

¹⁷ Yooz mantuquiz kamcan, čhjerimi liczmi ana importičha. Pero Espíritu Santuž cjen ana ujchiz cjee; nižaza Yooztan ančhucatan walikaz cjee; nižaza cuntintu kuzziz cjee. Jalla nužučha chekan zuma kamañaqui.

¹⁸ Jakziltat jalla nuž kamcan Cristužquiz sirwačhaja, jalla niiž cjen Yoozqui cuntintuž cjequic̄ha. Nižaza parti žoñinacaqui “Nii žoñiqui walikaz kamčha” cjican chiyaquic̄ha.

¹⁹ Učhumnacžtan parti žoñinacžtan zumapanž kamzjapa kuz tjaa. Nižaza parti criichinacžquiz juc'ant zuma kamañchiz cjejajo, jalla nii kamzquiz kuz tjaa.

²⁰ Ančhucaž čhjulumi lujltiquiztan anačha yekja criichi žoñžquiz Yooz zuma kamañquiztan jaytiskatzqui. Ana čhjul čhjerimi ujchiz cjiskatasačha. Pero nuž čhjulumi lujlžcu yekja criichi žoñžquiz ujquiz tjojtskataquíž niiqui, jalla nižtiquiztan

anaž čhjulumi lujlz waquizičha.

²¹ Tsjii criichi žoñiqui ančhucaž čhjizwi lujltiquiztan, nižaza vinu lictiquiztan, nižaza čhjulumi paatiquiztan ujquiz tjojtskatasáž niiqui, jalla nižtanaca paazqui ana waquizičha.

²² Jesucristužquiz tjapa kuzziz cjen čhjulu kamañchizlaja, jalla nii kamañ jaru Yooz yujequiz kamz waquizičha. Yoozquizkaz quinta tjaastančha. Jalla nuž zuma kamcan persun kuzquiz uj ana sint'aquic̄ha. Persun kuzquiz ana zinta uj sint'ican zuma kamaquíž niiqui cuntintuž cjequic̄ha.

²³ Pero jakziltat paysnakň kuztan lujlčhaja, jalla nii paysnakžcu lujltiquiztan persun kuzquiz uj sint'aquic̄ha, “Užcaa nii lujlžqui” cjican. Yoozquin ana tjapa kuztanžlaj niiqui, čhjulumi ujž cjesačha. Yoozquin kuzzizpan cjee.

PORAPAT YANAPARASAQUIČHA

15 ¹ Yekjap učhumqui tjapa kuztanpan Yoozquinčha. Yekjapanacaqui Yooztan kamcan llajlla kuzzizza. Učhum kuzquiz pecta jarukaz anaž kamz waquizičha. Nii llajlla kuzziz criichi žoñinacaž pinsitanaca panž cjuñzna, zuma kami yanapajo.

² Zapa mayni criichi žoñiqui parti criichi žoñinacžtajapa kamz waquizičha, ninaca tsjan zuma kamañchiz cjisjapa.

³ Jesucristuqui nižta kamchičha, anačha persun kuz wali cjisjapa kamchiqui. Cijirta Yooz takuqui Jesucristuž puntuquiztan tuž cjičha: “Yooz quintra iñarni žoñinacaqui wejt quintra iñarchičha”.

⁴ Yooz takuqui učhumnacalta cijirtkalčha, učhumnacaquiz tjaajinzjapa. Jalla tuž učhumnacaquiz tjaajinčha, zuma tjurt'iñi kuztan, pasinsis kuztan, nižaza p'ekinchayta kuztan, Yoozquin arajpachquin ojkz tjezwjapa.

⁵ Yoozqui učhumnacžtan

pasinsis kuzzizza; nižaza učhumnacaquiz p'ekinchayčha. Nii Yoozpacha učhumnacaquiz yanapt'ilā, tsjii kuzziz cjejajo, nižaza zuma kamajo Jesucristuž munañpacama. ⁶Jalla nuž tsjii kuzziz kamcan, učhumqui tsjii kuzziz Yooz honora waytaquičha. Yoozqui učhum Jesucristo Jilirž Ejpc̄ha. Jalla niž honora waytaquičha.

CRISTUŽ PUNTU

⁷Jalla nižtiquiztan tsjiimi tsjiimi zumaž risiwžu munazaquičha, jaknuž Cristuqui učhumnacatan zuma munazičhaja, jalla nuž, Yooz honora waytita cjisjapa. ⁸Ančhucaquiz cjiwčha. Jesucristuqui judío žoñinaca liwrii nižaza yanapñi tjonchičha. Nuž tjontiquiztan Yooz niž taku lijituma cumpliñipan, jalla nii tjeezičha. Yoozqui tuquitanpacha judío žoñinacž atchi ejpnacžquiz taku tjaachičha. Jalla nii taku cumplichičha, Jesucristuž tjonchiž cjen. ⁹Nižaza Jesucristuqui tjonchičha, yekja wajtchiz žoñinacžquiz Yooz honora waytiskatzjapa. Yooz ancha okzní kuzziz cjen niž honora waytitačha. Jalla nužupan cijrta Yooz takuqui chiičha, tuž cijcan:

“Jalla nižtiquiztan wejrqui yekja nacionchiz žoñinacžtan žejlcan, am honora waytačha. Nižaza am honora waytican, itsnačha”.

¹⁰Yooz tawk liwruquiz tuž cijrtazakazza:

“Yekja nacionchiz žoñinaca, Yooz parti žoñinacžtan chica cuntintuž cjee”.

¹¹Yooz tawk liwruquiz tuž cijrtazakazza:

“Yekja nacionchiz žoñinaca, tjapa ančhucqui Yooz Jilirž honora wayta. Tjapa žoñinacaqui Yooz

zuma paatanacquitztan nižquin honora tjaala”.

¹²Nižaza Yooz tawk liwruquiz Isaiasqui tuž cijjrchičha:

“Isaíž majchmaatinacquitztan tsjiiqui tjonaquičha. Jalla nii tjonču yekja nacionchiz žoñinacaž mantaquičha. Nižaza niž cjen ninacaqui liwriiñiž tjewznaquičha”.

¹³Yooza liwriiñi tjewzkatñiqui. Nii Yoozqui ančhuca kuz ancha cuntintu cjiskatla. Nižaza Jesucristužquiz kuzziz cjen walikaz cjiskatla. Nekztan ančhucqui Yooz Espíritu Santuž aztan zumpacha liwriiñiž ancha tjewznasačha.

¹⁴Wejt jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui ancha zuma kamañchizza, nižaza Yooz puntu zuma zizza, nižaza tsjiizquizimi tsjiizquizimi Yooz puntu zuma intintiskatčha. Jalla nužupančha ančhuca kuzqui. Jalla niiqui zumpachal zizučha. ¹⁵Jalla nuž cjenami ana jiwjatču tsjii kjaž puntunaca cijjrčučha, ančhucaquiz cjuñkatzjapa. Yoozqui wejtquiz favora paacan apóstol puestuquiz utchičha, tii puestuquiz Jesucristo sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan ančhucaquiz cijjrčučha.

¹⁶Jesucristo sirwican, yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljayučha. Jalla nuž Yooztajapa langznučha, nii yekja wajtchiz žoñinaca Yoozquin kuz tjaajo. Ninaca tsjii zuma ofrendažtakaz Yoozquiz prisintis pecučha. Nižaza Espíritu Santuž ninacžquiz zuma kamañchiz cjiskatchiž cjen, Yoozqui ninacžquiztan cuntintuž cjequičha.

¹⁷Jesucristo sirwican wejt Yooztajapa langžtiquiztan cuntintutčha wejrqui, tama žoñinaca nižquin kuz tjaachiž cjen. ¹⁸Jesucristuž puntuquitztankaz wejrqui chiz pecučha. Jesucristuqui

wejtquiz wacchi zuma obranaca paakatchičha, yekja wajtchiz žoñinaca niižquin kuz tjaakatzjapa. Jesucristuž cjen, wejrqui milajru paatanacami Yooz puntu chiiatanacami nii yekja wajtchiz žoñinaca Yooz kuzcama cazkatchinčha.¹⁹ Espíritu Santuž aztan ninaca cazkatchinčha wacchi milajrunaca paacan. Jalla nuž paacan, nižaza tjapa Jesucristuž puntuquitztan parlican, wejrqui tjapa kjutňi ojklaychinčha, Jerusalenquitztan Ilírico yokaran.²⁰ Wejrqui kuzquiz tantiichinčha, jakziquin Yooz puntu parlitažlaja, jalla nicju ana ojkz pecchinčha. Pero jakziquin Jesucristuž puntu ana parlitažlaja, jalla nicjuñ liwriiñi Jesucristuž puntuquitztan parlican ojklayačha, yekja žoñz iclizanaca ana mitiscu.²¹ Cjijrta Yooz takuuij tuž cjičha:

“Tuquiqui Yooz puntu ana nonzičha. Jaziqui nii žoñinacaqui Yooz puntu nonžcu catokaquičha. Nižaza ninacaqui Yooz puntu intintazaquičha”.

PABLUQUI ROMA CJITA WAJTQUIN OJKZ PECČHA

²² Jalla nuž ojklaycan wejrqui ančhucaquiz ana tjonzni atchinčha. Walja tjonz pecaytučha, pero anal atchinčha.²³ Ažk watanacquitztanpacha wejrqui ančhucatan zalz pecaytučha. Anziqui tii yokaran ojklayzqui žerzinčha.²⁴ Jalla nižtiquiztan ančhucaquin ojkz cjisnučha; España ojkcan tjonznačha. Tsjj kjaž maj ančhucatan cuntintu kaman, ančhucqui wejr yanapasačha, wilta jiczquiz ojkzjapa España irantajo.²⁵ Pero anzpacha wejrqui Jerusalén watja okačha, ofrendanaca chjichačha nicju žejlhi criichinaca yanapzjapa.

²⁶ Macedonia wajtchiz žoñinacami Acaya wajtchiz žoñinacami kazzičha ofrendanaca utzjapa, Jerusalén pori criichinacžquiz yanapzjapa.²⁷ Jalla nuž ofrendanaca tjaaz puntuquitztan ninacapachačha “Waličha niiqui” cjichiqui. Nižaza ninacaqui judío žoñinacžquiz kajažtakazza. Judío žoñinacaqui ninacžquiz Yooz zuma tjaajintanaca tojunchičha, ninaca liwriita cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii yekja wajtchiz žoñinacaqui judío wajtchiz žoñinacžquiz ninacž cusasanaca tojunz waquizičha.

²⁸ Primiraqui tii ojkz cumplistančha ofrendanaca intirjizjapa. Jalla nuž ojktazu ančhucaquiz tjonznačha, España ojkcan.²⁹ Nekztan liwriiñi Jesucristuž puntuquitztan zumpacha ančhucatan parliz pecučha. Jalla nekztanaqui Jesucristuž cjen wejtquizimi ančhucaquizimi wali cjequičha. Nužupanž cjequičha.

³⁰ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocučha učhum Jesucristo Jiliriž cjen, nižaza munaziñi kuz cjiskatni Espíritu Santuž cjen, oracionžtan yanapalla. Wejrqui ancha Yoozquitztan mayučha,³¹ Judea wajtchiz quintria žoñinacžquiztan anapan tanta cjisjapa. Nižaza oracionžtan yanapalla, tii weriž chjitzha ofrendanaca wali risiwta cjisjapa. Pecučha, judío criichi žoñinacaqui tii ofrendanaca zuma risiwčhaja, nii.³² Jalla nuž zuma wataquiž niiqui, ančhucaquin tjonzcačha Yooz munan. Wejr cuntintu irantižquizjapa, mayižinaquičha. Nižaza ančhucatan tjonzcu porapat cuntintu kuzziz yanaparasjapa mayižinaquičha. Jalla nijijapa oracionžtan yanapalla.³³ Yoozqui ančhuc walikaj cjiskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

PABLÜŽ TSAANTANACA

16 ¹Tsjaaj criichi cullaquiqui žejlčha, Febe cjiti, jalla naa cullaquiqui ancha zumčha cjiwčha. Naaqui Cencrea iclizquiz Yooztajapa sirwičha. ²Yooz Jiliriž cjen naa cullaqui zuma risiwaquičha. Jalla nuž waquizičha Jesucristužquiz kuzziz jilanacaqui. Jalla naa cullacaquiz yanapaquičha čhjulu pecanami. Naaqui wacchi criichi žoñinacžquiz yanapchinčha, nižaza wejtquizimi.

³Priscilaquizimi Aquilžquizimi tsaanžinalla. Ninacaqui Jesucristužquin sirwiňi mazinacačha. ⁴Wejr ticznawc cjen ninacaqui wejr liwriiskatchičha. Jalla nuž liwriiskatcan ninacaqui joz ticzizakazza. Jalla nižtiquiztan ninacaž cjen Yoozquin gracias cjican chiyučha. Nižaza tjapa nacjuňta jilanacaqui ninacaž cjen Yoozquin gracias cjičha. ⁵Nižaza Priscila Aquilž kjuyquiz ajczní jilanacžquiz tsaanžinaquičha. Nižaza weriž pecta Epeneto tsaanžinaquičha. Acaya wajtchiz žoñinacžquiztan primirpacha niíqui Cristužquin kuz tjaachičha. ⁶Nižaza Mariaquiz tsaanžinaquičha. Naaqui ančhucatan žejlcan ancha langzinčha. ⁷Nižaza wejt wajtchiz žoñinacžquiz, Andrónico, nižaza Junias, tsaanžinaquičha. Ninacaqui wejttan chica carsilquiz žejlchi compaňerunacatačha. Apostolunacazakaz ninaca rispitčha. Weriž ima Jesucristužquiz kuz tjaan, ninacaqui Jesucristužquiz kuz tjaachičha.

⁸Nižaza Ampliasquiz tsaanžinaquičha. Jalla niíčha weriž pecta mazioui. Niíqui Jesucristo Jiliržquin kuz tjaachizakazza. ⁹Nižaza Urbanžquiz tsaanžinaquičha. Niíqui Jesucristužquiz sirwiňi mazičha.

Nižaza weriž pecta Estaquizquiz tsaanžinaquičha. ¹⁰Nižaza Apelesquiz tsaanžinaquičha. Jalla niíqui Jesucristužquiz kuz tjaacu, Yooz kamaňa pankaz kamčha. Nižaza Aristóbuluž kjuychiz žoñinacžquiz tsaanžinaquičha. ¹¹Wejt wajtchiz žoñžquiz, Herodión, tsaanžinaquičha. Nižaza Narcisož kjuychiz Yoozquin criichi žoñinacžquiz tsaanžinaquičha. ¹²Nižaza Trifenaquiz, nižaza Trifosaquiz tsaanžinaquičha. Ninacaqui Yooz Jiliržtajapa sirwičha. Nižaza učhum pecta Persidaquiz tsaanžinaquičha. Naaqui Jesucristo Jiliržtajapa juc'anti langzinčha. ¹³Nižaza Rufžquiz tsaanžinaquičha. Niíqui Jesucristužquiz tjapa kuz tjaacu, parti hermanonacžquiz rispitta cjissičha. Nižaza niiž maaquiz tsaanžinaquičha. Naaqui wejt maa cuntitačha. ¹⁴Nižaza tsaanžinaquičha tinacžquiz, Asincritužquiz, Flegontižquiz, Hermasquiz, Patrobasquiz, Hermesquiz, nižaza ninacžtan chica kamní jilanacžquiz. ¹⁵Nižaza tsaanžinaquičha Filologužquiz, nižaza Juliaquiz, nižaza Nereožquiz, nižaza niiž cullacaquiz, nižaza Olimpasquiz, nižaza tjapa ninacžtan kamní criichi žoñinacžquiz. ¹⁶Nižaza porapat zuma tsaanassaquičha, tjapa kuztan. Nižaza tjapa Jesucristužquiz kuz tjaanž žoñinacaqui ančhucaquiz tsaaanz apayžquičha.

¹⁷Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocučha, zumapanž ančhucqui cwitazaquičha, nii t'akt'aksní žoñinacžquiztan. Nižaza zumpacha cwitazaquičha tsjii kjutní tjaajiňi žoñinacžquiztan. Nii žoñinacaqui, jaknužt ančhucaquiz Yooz puntu tjaajinta cječhaja, jalla nii tjaajinta quintra tjaajinčha.

Ninacžquitztan ančhucqui zaraka.

¹⁸ Ninacaqui Jesucristužtajapa ultimu ana sirwičha. Antiz ninacaqui persun kuzcamaž sirwičha. Ninacaqui humilde criichinacžquiz incallčha, zuma chiican, žoñinacž kuz wali cjisjapa.

¹⁹ Tjapa žoñinacaqui ančhuca puntu zizza, jaknužt ančhucqui Yoozquin cazzaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejrqui chipznučha. Nižaza zumanaca paazjapa zizñi zizñi cjee. Ana zumanaca paachucaž cjen, ana mitisa.

²⁰ Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančhucaltajapa Satanás diablužquiz tjecžcu, atipaquičha. Yoozsa ančhuc walikaz cjiskatñi. Nižaza učhum Jesucristo Jiliriqui ančhucaquiz yanapt'ila. Amén.

²¹ Timoteuqui ančhucaquin tsaanz apayžquičha. Niiqui wejt compañeručha, wejr Yooztajapa langznan. Nižaza wejt wajtchiz žoñinaca, Lucio, Jasón, Sosípater, jalla ninacaqui ančhucaquin tsaanz zakaz apayžquičha.

²² Nižaza wejrqui, Tercio cjita žoñtčha ančhucaquin tsaanz zakaz apayžcučha, Jesucristo Jilirž tjuuquiz. Wejrqui Pabluž chuitiquiztan tii cartal cijruchičha.

²³ Nižaza Gayuqui ančhucaquin tsaanz apayžquičha. Niiž kjuyquiz

alujassinčha. Nižaza niiqui čhjul criichi žoñimi kjawzñipanikazza, niiž kjuyquiz alujazjapa. Nižaza Erastuqui ančhucaquin tsaanz apayžquičha. Jalla niičha wajt paaz tanzni tesoreruqui. Nižaza učhum jila Cuarto cjitaqui ančhucaquin zakaz tsaanz apayžquičha.

²⁴ Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančhucaquiz zumaj yanapt'ila. Jalla nužoj cjila. Amén.

ŽERZ TAKUNACA

²⁵ Ima žerzcan Yooz honora waytučha. Yoozqui ančhuc tjurt'ini kuzziz cjisnasačha. Nii liwriiñi Yooz puntumi, Jesucristuž puntumi parlučha. Jalla nii parlita puntunacaqui Yoozqui ančhucaquiz zizkatchičha. Tuquitan nii puntunaca ana ziztačha. ²⁶ Tii timpuquizkaz Yoozqui nii puntunaca zizkatchičha. Nižaza profetanacaqui nii puntunaca cijrchičha Yooz tawl liwruquiz. Tii timpuquiz wiñay žejtñi Yoozqui mantichičha, tjapa žoñinacžquiz nii puntunaca zizajo. Jalla nuž mantichičha, žoñinaca Jesucristužquiz kuz tjaajo, nižaza casajo.

²⁷ Yoozkazza zizñi zizñiqui. Jesucristuž cjen Yooz honoraqui wiñaya waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.